LETO XXIII. — Številka 75

Ustanoviteljici obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sreda, 30. 9. 1970
Cena 50 par

Izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 3. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Umrl je G. A. Naser

V ponedeljek zvečer je kairski radio sporočil svetu osupljivo, nepričakovano in tudi za nas žalostno novico. Gamala Abdela Naserja, egiptovskega predsednika in enega od stebrov politike nevezanosti, ni več. Zdravniki so kmalu nato sporočili, da je prvi mož Združene arabske republike umrl zaradi srčne kapi. V Kairo prihajajo sožalne brzojavke državnikov z vsega sveta. Med prvimi jo je poslal predsednik SFRJ Josip Broz-Tito.

Ob Naserjevi smrti — truplo očeta egiptovske revolucije bodo pokopali jutri, 1. oktobra — so v ZAR proglasili 40-dnevno žalovanje. Spomin na preminulega egiptovskega predsednika smo tudi Jugoslovani počastili s 24-urnim žalovanjem, ki je poteklo danes opolnoči.

Gamal Abdel Naser se je rodil 15. januarja 1918 v Beni Meseu, vasi, ki čepi ob Nilu, kakih 400 kilometrov nad Kairom. Doma so le stežka prenašali stroške fantovega šolanja, Leta je kot dijak sodeloval v demonstracijah proti Britancem in organiziral stavko, zato so ga izključili. Toda že leta 1937 je kot gojenec vojaške akademije dokazal, da ni od muh, in komaj 20 let star dosegel čin poročnika. Beda, ki ji je bil priča v rodni vasi, in razkošno življenje kairskih gornjih slojev, ki so se zbirali okrog kralja, mu nista ugajala. Pristopil je k mladim, protibritansko razpoloženim oficirjem, prežetim z idejo o arabskem nacionalizmu.

Medtem (leta 1948) so arabske države napadle novoustanovljeni Izrael. V manjšem spopadu je bil Naser hudo ranjen. Več mesecev je preživel v ujetništvu, dobil potem čin polkovnika in postal predavatelj na vojaški akademiji. Kasneje ga najdemo v krogu častnikov-ustanoviteljev gibanja »Svobodni oficirji«, ki so 23. junija 1952 izvedli državni udar in zrušili Farukov monarhistični režim. Vendar naprednim pučistom tudi konservativizem novega vodje, generala Mohameda Nagiba, ni bil pogodu. Odstranili so ga in ustanovili revolucionarni svet, katerega predsednik je aprila 1954 postal Naser. Žal niti on niti štab njegovih sodelavcev nista imela nobenih izkušenj, zato je sprva šlo zelo težko. Osnovni cilj revolucije, egiptovska neodvisnost, bi lahko novi režim drago stala; po nacionalizaciji Sueškega prekopa so združene izraelsko-britansko-francoske sile sprožile intervencijsko akcijo z edinim ciljem — vreči Naserjevo vlado in se spet usidrati ob kanalu. Toda ljudstvo ni obrnilo hrbta svojim osvoboditeljem in agresija je klavrno propadla. Naserjeve pozicije so se okrepile. Prekaljen od grenkih izkušenj je predsednik ZAR začel uveljavljati »politiko pozitivne nevtralnosti«, ali, z drugimi besedami, politiko nevezanosti.

Seveda za časa Naserjevega predsedovanja tudi ni manjkalo napak, ki so Egipt drago stale. Eno manjših predstavlja neuspel poskus združitve s Sirijo (leta 1958). Polom je vladi odprl oči in jo opozoril, da mora poskrbeti za kar najhitrejšo notranjo reformo, za modernizacijo na vseh nivojih, predvsem pa za odpravo razlik znotraj posameznh slojev družbe. Vendar so pri tem le delno uspeli, kar se je pokazalo 1967. leta, med junijsko vojno z Izraelom, ko je ZAR utrpela hud vojaški poraz. A svetu dostikrat nerazumljivi značaj Arabcev nas je znova presenetil, saj so ljudje spontano zavrnili Naserjev odstop in dokazali, da osebnost danes žal pokojnega državnika uživa nesluteno podporo naroda.

Potrošniki! Veletrgovsko podjetje KOKRA — Kranj sporoča, da prireja od 1. do 31. oktobra 1970 tradicionalno **reklamno prodajo** pod nazivom:

z nagradnim žrebanjem 1000 praktičnih dobitkov

Vsak nakup prek 30 din bo žreban 4. novembra 1970. Rezultati žrebanja bodo objavljeni v vseh naših prodajalnah in v časopisu GLAS 7. novembra 1970. **Potrošniki!** Pri nakupu v naših za jesen bogato založenih trgovinah ne pozabite oddati odrezka paragonskega bloka v skrinjico z napisom **JESEN V KOKRI** — nagradno žrebanje.

Blok shranite do objave žrebanja. Kupci, ki bodo izžrebani, lahko vzamejo dobitke v prodajalni, kjer so kupili blago do 15. decembra 1970. Po tem roku izžrebane številke zapadejo.

Obiščite prodajalne KOKRA

Delegacija Mostarja v Kranju

Kranj, 29. septembra — Pod vodstvom predsednika občine Mostar Radmila Andrića je prispela popoldne na dvodnevni obisk v Kranj 5-članska delegacija Mostarja. Delegacija, v kateri so predstavniki občine in nekaterih delovnih organizacij, v okviru povezave med jugoslovanskimi mesti vrača lanski obisk predstavnikov Kranja v Mostarju. Med obiskom si bodo ogledali KŽK, Iskro, šolo France Prešeren in Tekstilindus.

Lesna industrija Jelovica Škofja Loka vsako leto za svoje upokojence pripravi izlet. Minulo soboto, 26. septembra, je tako skupina 82 nekdanjih delavcev odpotovala v neznano. Ugibali so, kam gredo, in nazadnje spoznali, da je cilj njihove poti Logarska dolina. Upokojence je tovarna tudi pogostila, direktor Franc Puhar pa jih je seznanil z najnovejšimi uspehi podjetja — Foto: F. Perdan

Zasedanje generalne skupščine na Jesenicah

24. oktobra letos bo preteklo 25 let, odkar je bila v San Franciscu ustanovljena Organizacija združenih narodov, ki ima danes že prek 120 članic. Slovesnosti v počastitev te pomembne obletnice so že vse leto pod geslom borba za mir in enakopravno sodelovanje med narodi. Jugoslavija pri tem ne zaostaja, kar potrjujejo tudi pohvalne besede generalnega sekretarja U Tanta med svojim obiskom pri nas.

Svoj prispevek k temu pomembnemu jubileju hočejo dati tudi Jeseničani. Po šolah bodo dve uri tedensko govorili o miroljubni mednarodni organizaciji, posebno pa se bo na praznovanje pripravil tudi občinski center klubov OZN. Pred praznikom (najverjetneje navečer 24. oktobra) bodo na Jesenice povabili enega od članov republiškega odbora za praznovanje tega jubileja, ki bo govoril o njegovem pomenu. Učenci osnovnih šol pa bodo pripravili simbolično zasedanje generalne skupščine. -jk

Glasilo jeseniške mladine

Na zadnji seji predsedstva občinske konference zveze mladine na Jesenicah so se dogovorili, da bodo oktobra izdali prvo številko Informacij občinske konference ZMS, v kateri bodo objavili tudi delovni program konference in njenih organov. Oktobra bodo prav tako organizirali seminar za vodstva aktivov v delovnih organizacijah, na katerega nameravajo povabiti sekretarja centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije, Marjana Rožiča, ki je bil pred leti družbeni delavec na Jesenicah. Do konca leta bodo obnovili mladinske aktive na Javorniku in Koroški Beli, na Blejski Dobravi, na Plavžu in na Savi. Šele potem bodo pripravili seminar za vodstva mladinskih aktivov v krajevnih skupnostih.

Prihodnja seja predsedstva bo v naslednjem tednu. Na njej bodo obravnavali kadrovska vprašanja in položaj učencev v gospodarstvu. -jk

Orientacijski pohod na Jošta

Krajevna organizacija združenja rezervnih vojaških starešin v Stražišču je izvedla v nedeljo orientacijski pohod po okolici Stražišča s ciljem na Joštu. Pohod je bil namenjen zbliževanju starešinskega kadra v organizaciji ob nalogah, ki koristno pomagajo obnavljati nekatere vojaške vrline. Na startnem mestu pred šolo Lucijan Seljak je bil ob tej priliki razstavljen vojaški material, ki ga prodaja Partizanska knjiga iz Ljubljane. Pohoda se je udeležilo 31 članov organizacije. Vsi udeleženci so dosegli izvrsten uspeh, če izvzamemo rezultate streljanja, zmagala pa sta Bajželj Jošt in Flajnik Jure, ki sta zbrala 122 točk. Zmagovalca bosta prejela za nagrado enoletno naročnino revije Naša obramba. S. B.

Novice s Koroške

● V začetku septembra je nastopil službo na jugoslovanskem konzulatu v Celovcu konzul Branko Čop, ki je pred leti že deloval na jugoslovanskem konzulatu.

● Prejšnjo nedeljo je bilo v Celovcu tradicionalno srečanje športnih novinarjev Koroške in Slovenije. Novinarji so se pomerili v tenisu, kegljanju, plavanju in nogometu. Tekmovanje je bilo v Celovcu in ob Vrbskem jezeru. Vse pokale so odnesli novinarji iz Slovenije.

● S prvih oktobrom začno veljati določila o prispevkih kmetov po zakonu o pokojninskem zavarovanju. Od tega dne naprej bo treba plačevati tudi redne prispevke v pokojninsko blagajno. Višina prispevka je določena po vrednosti kmečkega gospodarstva.

● Cesta na Dobrač je bila v nedeljo prizorišče zanimive avtomobilske dirke, ki je veljala za evropsko prvenstvo gorskih avtomobilskih dirk. Najuspešnejši so bili Haldi (Švica), Furthmayr (Nemčija), Otner (Avstrija), Pilone (Italija) in Mass (Nemčija).

Skrb za obeležja

Preteklo nedeljo je lovska družina Stol iz Žirovnice svečano prevzela v oskrbo 12 spominskih obeležij iz NOB na območju Ajdne pod Stolom do Zelenice. To je prva lovska družina v Sloveniji, ki prevzema oskrbo za spominska obeležja. D. S.

KRANJ

Kranj, 29. septembra — Ob 13. uri so se na občinskem sindikalnem svetu v Kranju sestali predsedniki strokovnih odborov. Govorili so o delovnem programu za prihodnji mesec.

Na današnji seji izvršnega odbora občinske konference SZDL so člani razpravljali o delovnem programu, pripravah na volilne konference organizacij socialistične zveze in organizacijsko kadrovskih vprašanjih.

Občinski sindikalni svet bo danes, jutri in v petek pripravil v štirih delovnih organizacijah v kranjski občini (Exoterm, Servisno podjetje, Sava in Iskra) pogovore z direktorjem, predstavniki samoupravnih organov in izvršnih odborov sindikalnih organizacij. Govorili bodo o gospodarjenju v delovnih organizacijah in o sklepih druge konference slovenskih sindikatov.

RADOVLJICA

Radovljica, 29. septembra — Popoldne so se sestali na seji člani komiteja občinske konference ZK. Razpravljali so o delu komiteja, programu usposabljanja komunistov in sklicanju zasedanja občinske konference.

Pri občinski konferenci SZDL se bo danes popoldne sestala sekcija za kmetijstvo. Govorili bodo o stališčih in sklepih seje konference zveze komunistov Slovenije in o aktualnih političnih in družbenoekonomskih vprašanjih razvoja kmetijstva.

Člani predsedstva občinskega komiteja zveze mladine Radovljica se bodo jutri popoldne na redni seji pogovorili o pripravah na sejo konference. Na dnevnem redu pa je tudi razprava o kadrovskih vprašanjih in o denarni pomoči mladinskim aktivom na terenu.

Slavko Zalokar — podpredsednik stalne konference mest Jugoslavije

V Ohridu je bila 24. in 25. septembra 18. skupščina stalne konference mest Jugoslavije. Na njej so ocenili delo konference in njenih organov med 17. in 18. skupščino ter razpravljali o občini in interesnih skupnostih. Na skupščini so izvolili tudi novo predsedstvo in organe konference. Za predsednika stalne konference mest Jugoslavije je bil izvoljen predsednik skupščine Skopje Dragoljub Stavrev, za podpredsednika pa predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar. A. Ž.

Združitev vrtcev v radovljiški občini

Po poletnih počitnicah odbornikov gorenjskih občinskih skupščin se bosta danes (sreda) popoldne na 19. skupni seji sestala tudi oba zbora radovljiške občinske skupščine. Obravnavala bosta poročilo o delu vzgojno varstvenih zavodov v občini in sklepala o predlogu za združitev v skupni zavod. Razen tega pa je med drugim na dnevnem redu tudi razprava o predlogu razvoja poklicnih šol v občini.

A. Ž.

Srečanje mladih

V nedeljo je bilo v Idriji srečanje slovenske in italijanske mladine. Na srečanju je govoril predsednik zveze mladine Jugoslavije Janez Kocijančič.

Seminarji ZMS

Republiška konferenca zveze mladine Slovenije bo v petek in soboto pripravila v Mladinskem domu v Bohinju seminar za mentorje aktivov zveze mladine na gimnazijah, ekonomskih in tehničnih srednjih šolah v Sloveniji. Na seminar so povabili okrog 90 udeležencev.

V nedeljo pa se bo začel v Mladinskem domu v Bohinju dvodnevni seminar za predsednike aktivov zveze mladine in predsednike šolskih skupnosti v gimnazijah in ekonomskih šolah.

Elektrotehnično podjetje

Kranj

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. **vodje priprave dela**

   Pogoj: višja strokovna izobrazba elektro stroke oziroma srednja strokovna izobrazba — elektrotehnik za jaki tok z najmanj 5 let prakse na ustreznem delovnem mestu.

2. **vodje grupe elektroinstalacij (2)**

   Pogoj: elektrotehnik za jaki tok ali z delovodsko šolo oziroma visoko kvalificirani elektroinstalater

3. **več kvalificiranih elektroinstalaterjev**

4. **več nekvalificiranih delavcev**

   Pogoj: dokončana osemletka, mlajši, veselje do elektro stroke.

Za vsa razpisana delovna mesta se zahteva, da so odslužili JLA ali da so oproščeni. Objava velja do 15 oktobra 1970. Stanovanja podjetje nima. OD se izplačuje v skladu s sistemom o nagrajevanju. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom, z dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na naslov Elektrotehniško podjetje Kranj, Gregorčičeva 8, splošna služba.

Gasilci pred spremembami

V preteklem letu je bilo v škofjeloški občini petnajst požarov, ki so povzročili za 197.915 dinarjev škode. Šestkrat se je pojavil rdeči petelin zaradi nepazljivosti, tri požare je povzročila iskra, včasih je vzrok v slabih električnih napeljavah ali vžigu saj.

Kakorkoli že, ko enkrat gori, so potrebni hitri ter izurjeni gasilci. Dvajset teritorialnih in pet industrijskih prostovoljnih gasilskih društev na območju loške komune je sedaj vključeno v občinsko gasilsko zvezo. Društva imajo zdaj 595 članov. Pri tem 318 gasilcev še ni prekoračilo tridesetega leta, 77 pa je starih več kot 45 let. Število gasilcev bi za sedaj predstavljalo poroštvo za uspešni boj zoper požare, slabše pa je z njihovo izobrazbo in starostnim sestavom. Tako sta brez kvalifikacije še vedno sto dva gasilca.

Zaradi gospodarske rasti komune in koncentracije bogastva v industrijskem bazenu na Trati predlagajo strokovnjaki, da bi se v Škofji Loki osnovalo ponovno poklicno gasilsko društvo. Poleg treh desetin, od katerih bi bila ena nastanjena v Stari Loki, bi bili v društvu trije poklicni gasilci. Takšna rešitev je predvidena že za prihodnje leto.

Ostalo območje občine pa bi razdelili na tri sektorje, ki bi še naprej vključevali prostovoljne gasilce. Njihovi centri bi bili v Železnikih, Žireh ter Poljanah.

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji, ko so razpravljali o gasilski službi, poudarili potrebo, da se denarna sredstva gasilske dejavnosti uporabljajo predvsem za nabavo nove in sodobne opreme, manj pa naj se za zdaj vlaga v zidove.

A. Igličar

O maloprodajnih cenah

Za jutri popoldne je predsednik kranjske občinske skupščine sklical 18. skupno sejo obeh zborov. Dnevni red je precej obširen in obsega devet točk. Najprej je predvidena razprava o polletnem gospodarjenju v občini in o delu Zdravstvenega doma Kranj po združitvi, takoj za tem pa bodo odborniki razpravljali o spremembi maloprodajnih cen za meso, olje in kruh. Sledila bo razprava o štirih odlokih o zazidalnih načrtih, o poročilu o škodi, ki je nastala na komunalnih objektih v neurju sredi julija, o petletnem programu akcij krajevnih skupnosti v občini itd.

A. Ž.

Gostinstvo na polževi poti vzpona

Na nedavni seji občinske skupščine Kamnik so odborniki med drugim razpravljali tudi o gostinstvu v občini. Splošna (in že zdavnaj znana) ugotovitev je, da so v Kamniku stare gostilne, ki po opremljenosti zaostajajo za gostišči v drugih krajih. Slišali smo tudi kritično pripombo, da gostinci nočejo prevzeti organizacijo za gostinske storitve ob raznih praznikih. Tako je predvsem zaradi stališča gostincev letos v Kamniku odpadla jubilejna prireditev Dan narodnih noš, zadnje dni v avgustu pa tudi tradicionalni pastirski praznik na Veliki planini.

Na starem gradu v Kamniku je gostišče s tujskimi sobami last planinskega društva Kamnik. V Kamniku pravijo, da se zakupniki tega gostišča menjajo kot gobe po dežju. Čeprav je na starem gradu čudovita izletniška točka, je gostišče večkrat zaprto, za red v okolici nihče ne skrbi, prav tako ne za lokal, ki bi ga morali obnoviti.

Odbornica Frančiška Grčar je dejala, da zasebni gostinci ne dobijo kredita za obnovitev lokalov. Predsednik občinske skupščine se s tem ni strinjal in je obljubil, da bo na prihodnji seji poročal, kako je s krediti za zasebne gostince.

Tri družbena gostinska podjetja so v prvem polletju letos zabeležila za 21 odstotkov porast celotnega dohodka. Toda to je predvsem zasluga gostinskega podjetja Planika, ki je ustvarila 51 odstotkov celotnega dohodka gostinstva.

Gostinski promet v družbenem sektorju je v prvem polletju znašal 456 milijonov S din, od tega odpade na promet od hrane 191 milijonov S din. Promet od hrane se je v primerjavi z lanskim letom povečal za 15,7 odstotka.

J. Vidic

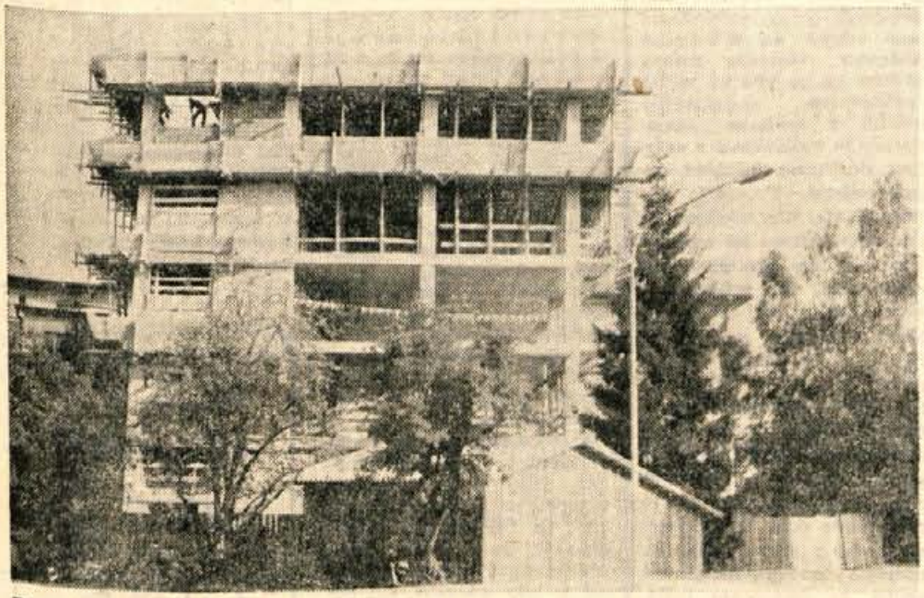

Po podatkih gorenjske turistične zveze so imeli lani na Gorenjskem prenočitvene zmogljivosti najbolj zasedene v hotelu Grajski dvor v Radovljici. Zaradi tega so se pri vodstvu hotela in razumljivo tudi pri skupščini odločili, da je treba urediti še nove prostore s posteljami. Kot vidimo na sliki so delavci gradbenega podjetja Gorenje poleg dosedanjega hotela do četrtega nadstropja že zgradili skelet nove zgradbe, ki bo imela 6 nadstropij in bo s tem tudi najvišja stavba v Radovljici. Do sedaj so v hotelu imeli 86 postelj, ko bo nova zgradba nared, pa jih bo približno še enkrat toliko. V spodnjih prostorih bodo uredili še zimski bazen, avtomatsko kegljišče, konferenčno sobo in restavracijo. Vodstvo hotela si je zasedbo svojih zmogljivosti zagotovilo s tem, da ima posebno pogodbo z elektronskim centrom IBM, ki od jeseni do spomladi tu pripravlja seminarje za pouk osebja, ki dela s kompjutorji. Denar za graditev je prispeval kolektiv hotela z lastno udeležbo, drugi del pa bodo krili s krediti. — B. Blenkuš

Cestno podjetje v Kranju

razpisuje prosta delovna mesta, in sicer:

1. **vodja tehničnega sektorja**
2. **vodja enote asfalt**
3. **glavni kalkulant**
4. **referent za varnost prometa in izjemna dovoljenja**

Za delovno mesto pod 1. se zahteva visoka strokovna izobrazba gradbene smeri in 5 let ustrezne prakse pri nizkih gradnjah ter potrebne organizacijske sposobnosti; pod 2. in 3. višja strokovna izobrazba gradbene smeri in 5 let ustrezne prakse in pod 4. višja strokovna izobrazba gradbene smeri in 3 leta ustrezne prakse.

Nastop dela je možen takoj oz. po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD. Interesenti za razpisana prosta delovna mesta naj se javijo pismeno ter priložijo dokazila o ustrezni izobrazbi in dosedanji praksi na upravo podjetja. Rok razpisa je 15 dni od dneva objave.

Enakopravno odločanje — želja mladih

V petek, 2. oktobra, bo v Kranju redna letna konferenca občinske organizacije zveze mladine. Na GLASOVA vprašanja o preteklem delu in prihodnjih nalogah občinske mladinske organizacije odgovarjajo Edi Resman, Drago Tomažič, Marjana Markovič, Erika Lozar in Franc Bajt

Kaj je značilno za delo mladih aktivov v delovnih organizacijah med lansko in letošnjo letno konferenco?

● EDI RESMAN: Vodil sem komisijo za družbenoekonomske odnose pri občinski mladinski konferenci. Delali smo na osnovi dveh dokumentov: zaključkov seminarja v Bohinju o uresničevanju stališč III. republiške konference ZMS in programa dela naše komisije. Pri tem nismo silili v širino, ampak smo si zastavili le nekaj nalog. Tovarniške aktive smo spodbujali, da bi bolj razpravljali o položaju mladih v tovarnah in da bi se bolj vključevali v družbenopolitična in gospodarska dogajanja v kolektivih. To nalogo smo uresničevali predvsem ob volitvah v samoupravne organe. Lotevali smo se tudi stvari, ki ne rodijo vedno otipljivih rezultatov. Aktivom smo svetovali, da ob vseh pomembnejših spremembah v kolektivih sklicujejo konference. Ob tem se sami tudi družbenopolitično in ekonomsko izobražujejo za bodoče samoupravljavce. Zahtevali smo, da se položaj mladih in njihove organizacije zapiše v statutih. Na tem področju je naredila največ Iskra, ki je sklicala uspešno problemsko konferenco o vlogi pripravnikov. Hoteli smo doseči, da pripravnik ne bi bil ‚pomožna' delovna sila, ampak delavec, ki mora spoznati vso tovarno, ne samo določeno delovno mesto. S tem so uspeli samo v Iskri... To tudi dokazuje, da so problemske konference uspešnejše kot kampanjsko delo v preteklih letih. V dveh letih, odkar delam v zvezi mladine, sem spoznal, da dolgoročna kadrovska politika ni nekaj imaginarnega, ampak življenjska nuja. Na žalost pa se vodstva podjetij tega vedno ne zavedajo. Zato se danes srečujemo z določeno kadrovsko krizo kranjskega gospodarstva.«

● DRAGO TOMAŽIČ: »Mladina mora v podjetju nekaj pomeniti. Na žalost pa preradi ostajamo le pri besedah in tako smo mi mladi glede odločanja še vedno v manjšini. Ker ZMS v preteklosti ni bila vedno uspešna, se danes srečujemo s pojavi, da se mladi branijo delati v organizaciji. S tem problemom se srečujemo tudi v IKOSU, kjer sem zaposlen. Odpraviti to nezainteresiranost je naša prva naloga, šele nato bo organizacija zaživela. Tako smo na primer predlagali, da bi mladi delali eno prosto soboto, denar pa naj bi dali v mladinsko blagajno. Od 75 mladincev se jih je odzvalo le 33... Na koncu bi rad povedal, da daje mladini vodstvo tovarne vso podporo. Zavedajo se namreč, da tudi organizirana mladina lahko veliko prispeva k razvoju mladega podjetja.«

Zadnja leta se je občinska organizacija prizadevala, da bi zaživela tudi samouprava dijakov na šolah. Rezultatov ni bilo. Kje so vzroki?

● MARJANA MARKOVIČ: »Sem dijakinja gimnazije in delam v mladinski organizaciji. Na vprašanje bi odgovorila takole. Prvič. Na gimnazijo prihajajo mladi, ki še ne vedo natančno, na katero fakulteto se bodo vpisali. To se največkrat odločijo v predzadnjem ali zadnjem letniku. Drugič. Dijaki se bojijo profesorjev. Recimo. V razredu se pojavi problem. Meni se ga dijaki ne bóje povedati, profesorju pa. Skratka, bojijo se, da se njihova odkritosrčnost pri pouku ne bi maščevala. Tretjič. Dijaki ne vidijo smisla in potrebe, da bi delali v mladinski organizaciji. Komaj čakajo na maturo. Želijo, da bi jo pridobili na najlažji način. Ne zavedajo se koristi od aktivnega sodelovanja pri pouku. In četrti vzrok. Profesorjev ne briga dosti, ali mladinska organizacija dela ali ne. Vsak gleda le na svoj predmet, učna snov drugega profesorja pa jih ne briga. To je slabost. Prav tako neradi hodijo na naše konference.«

Zakaj je v Kranju propadla zamisel o ustanovitvi osrednjega mladinskega kluba?

● ERIKA LOZAR: »Želja po osrednjem mladinskem klubu v Kranju živi že nekaj let. Rečeno je bilo, da bo klub v delavskem domu. Izkazalo pa se je, da prostori niso ustrezni in da je načrt neuresničljiv. Prav tako ni bilo dovolj denarja in ljudi, ki bi klub strokovno vodili. Torej, ostali smo le pri programu, pri občinski konferenci pa obstaja komisija za ustanovitev mladinskega kluba, ki še naprej vrta, kje naj bi klub bil. Mislim, da družbena skupnost naše zamisli ni sprejela.«

Spomladi je bila problemska konferenca, ki je obravnavala krajevno samoupravo in delo v mladinskih klubih. Na konferenci ste ugotovili, da je treba vnesti v delo mladinske organizacije na terenu nove oblike dela. Kakšne naj bi bile te oblike?

● FRANC BAJT: »Na tretji konferenci je bil sprejet delovni program terenskih aktivov in klubov. Prav tako je bila osnovana komisija za delo teh aktivov, katere član sem tudi sam. Sprejeli smo nov način dela, ki je bil uspešen. Ker smo določili gravitacijske centre, smo omogočili boljše sodelovanje med aktivi na določenem področju. Osnovna naloga aktivov pa je bila še vedno enakopravno vključevanje mladih v krajevno samoupravo in sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Povedati moram, da je bila mladina na vasi zelo aktivna ob referendumu in ima precejšnje zasluge, da je referendum uspel. Prav tako so oživeli klubi. Na žalost pa ugotavljamo, da so nekateri aktivi prenehali delati. Primanjkuje jim vodstvenega kadra. Mislim, da bi prav tu lahko odigral svojo vlogo osrednji mladinski klub, o katerem smo že govorili. Ker se je nov način dela torej obnesel, bomo z njim nadaljevali, posebno z gravitacijskimi centri, ki omogočajo razvijati tudi take dejavnosti, katerih en sam aktiv ne bi zmogel. Važno je sodelovanje. Torej ne gre za nov način dela, ampak za nadaljevanje starega, uspešnega in že preizkušenega.«

Pogovore pripravil
J. Košnjek

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
Obrat Kmetijska zadruga Radovljica
Gorenjska cesta 12

razpisuje javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev, in sicer:

1. **kamion tam 4500, letnik 1961** (v voznem stanju)
2. **avto škoda — furgon** (v nevoznem stanju)

Licitacija bo v torek, 6. oktobra, na dvorišču obrata KZ Radovljica. Vse informacije glede cen oziroma licitacije lahko dobite na upravi obrata KZ Radovljica, Gorenjska c. 12, telefon 70-253. Pred licitacijo je treba položiti 10 % varščine.

Vzgojni ukrepi uspešni

Občinski skrbstveni organi na Jesenicah obravnavajo letno od 60 do 80 primerov mladoletniškega prestopništva. Po določilih rodbinske in kazenske zakonodaje imajo ti organi številne pomembne naloge, saj v ta okvir ne sodijo samo mladoletni prestopniki, ampak tudi otroci, ki še niso dosegli te starostne meje.

Poglejmo nekaj statističnih podatkov. Jeseniški skrbstveni organi so leta 1963 obravnavali 58 primerov, leto kasneje 76, leta 1966 103, 1967. leta 78, predlanskim 73, lani pa 80 primerov. Kako težki so bili prestopki mladoletnikov in otrok pove podatek, koliko teh se je znašlo pred sodiščem in koliksnim so bili izrečeni vzgojni ukrepi. Pred štirimi leti se je 18 mladoletnikov znašlo pred sodiščem, šestim pa so bili izrečeni vzgojni ukrepi, od tega dvema strožji nadzor skrbstvenega organa. Leto kasneje, ko je bilo število mladoletnih prestopnikov največje, pa je 19 primerov obravnavalo sodišče, trem pa je bil določen strožji nadzor skrbstvenega organa. Predlanskim je bilo pred sodiščem 29 mladoletnikov, osemnajstim pa je bil določen nadzor skrbstvenega organa, od tega trem strožji. Lanski položaj je podoben predlanskemu.

Skrbstveni organi so torej obravnavali največ primerov 1966. leta, največ vzgojnih ukrepov pa je bilo izrečenih 1967. in 1968. leta. Razveseljivo je, da je bila večina teh ukrepov uspešnih. Največ je bilo »ukorov«, kar pomeni, da ni šlo za težje primere, ki bi potrebovali dolgotrajnejše vodenje. Zanimivo je to, da je večina obravnavanih mladoletnikov živela v primernih materialnih razmerah in urejenih socialnih razmerah.

Med vzgojnimi ukrepi je najpomembnejši strožji nadzor skrbstvenega organa. Število teh primerov se giblje od 2 do 4 letno. Pri takšni obliki prevzgoje je pomembno sodelovanje skrbstvenega organa z družinami, s šolami in delovnimi organizacijami. Strokovno pomoč nudi tudi mentalno higienski dispanzer. Prav tako je urejeno sodelovanje s pravosodnimi organi.

Vsako leto se skrbstveni organi srečujejo s primeri, ko je treba mladoletnika premestiti v drugo okolje, to je v vzgojno varstveni zavod. Lani je bilo v jeseniški občini 8 takih primerov, prejšnja leta pa nekaj manj. Trenutno pa je v vzgojnih zavodih 22 otrok in mladoletnikov. To število bi bilo lahko manjše, če bi bilo organizirano celodnevno varstvo šolske mladine. Sprememba okolja je v takem primeru potrebna, ker starši niso kos vzgojnim nalogam. Z organiziranim celodnevnim družbenim varstvom se zmanjšajo stroški zavodskega varstva, otrok pa ne bi bilo treba izločati iz družinskega kroga, razen v najhujših primerih.

J. Košnjek

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
Kranj Sejmišče 4

razglaša prosto delovno mesto

KURJAČA CENTRALNE KURJAVE

Delo traja 4 ure dnevno, in sicer od 15. 10. 1970 do 15. 4. 1971. Kandidati morajo imeti ustrezno kvalifikacijo za kurjenje centralne kurjave. Vloge sprejema delovna skupnost zavoda do 10. oktobra 1970. Vse informacije glede delovnega časa in osebnih prejemkov dobijo kandidati na zavodu — soba št. 2.

Odškodnine za razlaščena zemljišča

Pripravljen je osnutek republiškega zakona o nekaterih merilih za določanje odškodnine

Ob koncu februarja sta pristojna zbora republiške skupščine sprejela predlog za izdajo zakona o nekaterih natančnejših merilih za določanje odškodnine za razlaščena kmetijska in stavbna zemljišča. Takrat so dali zborni odbori in zakonodajnopravna komisija vrsto pripomb, ki jih je sedaj skušal predlagatelj zakona, republiški izvršni svet, vključiti v osnutek zakona.

Osnutek se, kot je znano, omejuje na stavbna in kmetijska zemljišča, ker je vključevanje teh zemljišč v družbeno lastnino temelj za nemoten razvoj stanovanjske izgradnje in ker je promet s temi zemljišči postal predmet špekulacij. Zaradi tega je potrebno družbeno posredovanje v obliki natančnejših meril za določanje odškodnine.

V osnutku zakona je še nadalje temelj za določanje odškodnine **korist, ki jo lahko da kmetijsko zemljišče, če je normalno izkoriščeno.** To je izračunani katastrski dohodek. V razpravah o osnutku zakona pa je bila prav ta kategorija kritizirana. **Nekateri so predlagali, da bi bila osnova odškodnine korist, ki jo da zemljišče s svojo rodovitnostjo.** Tako merilo bi bilo boljše, kajti rodovitnost je podana objektivnejše in ni odvisna od trenutne intenzivnosti izkoriščanja zemljišč. Vendar so pri tem določene težave, ker geodetska uprava nima podatkov o vrednostih razmerij med posameznimi zemljišči. Bonitiranje zemljišč, s katerim bo edino možno natančno določiti rodovitnostna razmerja med posameznimi zemljišči, bo opravljeno šele v petnajstih ali dvajsetih letih. Zato ostaja katastrski dohodek še vedno osnovno merilo za določanje odškodnin razlaščenim kmetijskim in stavbenim površinam.

Kako torej to vprašanje rešuje osnutek zakona?

Za oceno koristi na podlagi katastrskega dohodka zemljišča predlaga osnutek za njive 25-kratni, za sadovnjake 35-kratni, za vrtove 20-kratni, za vinograde 25-kratni in za gozdove 75-kratni znesek enoletnega katastrskega dohodka. Seveda pa se upošteva katastrski dohodek glede na dejansko katastrsko kulturo in katastrski razred ob času razlastitve. Osnutek prav tako upošteva vlaganja prejšnjega lastnika v zemljišče, vrednost vloženih neamortiziranih sredstev, pomembnih za trajno ohranitev ali izboljšavo zemljišča in tržno ceno, ki se oblikuje na področju kraja ali naselja, kjer zemljišče leži.

Podobno je pri stavbnih zemljiščih. To je dohodek, ki bi ga prejšnji lastnik dosegel, če bi na stavbnem zemljišču s površino 500 kvadratnih metrov sezidal družinsko stanovanjsko hišo s površino 150 kvadratnih metrov po poprečni gradbeni ceni ob času razlastitve. Za dohodek se šteje kosmata stanarina od omenjene družinske stanovanjske hiše.

J. Košnjek

Dr. Kozma Ahačič — 75-letnik

Težko bi našli še koga, ki bi s svojim rojstnim krajem tako zrasel, da bi žrtvoval ves svoj razpoložljivi čas in se odrekel vsemu osebnemu udobju, kadar bi šlo za to, da stori kaj za večji sloves Tržiča, še teže pa bi srečali koga, ki bi še v svojem 75. letu s tako prožnim korakom vsako jutro hitel na delo in ki bi se šele pozno v noč vračal z dela, kot je to delal dr. Ahačič do trenutka, ko je moral začasno začeti zjutraj sedati k delu za pisalno mizo kar doma. Tu se zdaj neumorno posveča bogatemu gradivu za tržiško zgodovino, ki ga zvesto hrani in ki še ni bilo izkoriščeno, ker se ga doslej še ni utegnil lotiti. A kakor močno želimo, da bi v času tega njegovega neprostovoljnega dopusta zbral čimveč podatkov iz zgodovine tržiškega kovaštva in Tržiča sploh, vendar hkrati tudi želimo, da bi bil ta dopust čim krajši in da bi ga čimprej lahko spet začeli srečevati na poti, na kateri smo se srečevali z njim toliko let.

Dr. Kozma Ahačič izvira iz stare tržiške fužinarske rodovine, v kateri se je kovaška obrt dedovala iz roda v rod, dokler ni jubilantova babica Barbara položila temeljev Tovarni kos in srpov v tedanji »Njivi«. Novo podjetje se je uveljavilo in poneslo sloves tržiške kose prav v času zadnjih dveh lastnikov iz tega rodu daleč po svetu. Malo je bilo v tistem času pri nas ljudi našega rodu, ki bi jim uspelo položiti trdne temelje slovenske industrije. Združevati so morali izredno delavnost in podjetnost, da so prehiteli s svojo iniciativo tujerodce, ki so razpolagali vrh vsega še z velikim začetnim kapitalom.

V novih razmerah je dr. Ahačič prepustil vodstvo trdnega podjetja z velikim slovesom delovni skupnosti tovarne, da ga nadalje sama vodi in skrbi za nadaljnjo rast. Vesel je vsakega napredka, ki ga ta tovarna in sploh vse tržiško gospodarstvo v novejšem času doseza, sam pa se je z vsem srcem posvetil delu v okviru turističnega in muzejskega društva, kjer se je od vsega začetka z vsemi močmi zavzemal za to, da bi bile njune naloge čim bolje in čim lepše opravljene v korist občanov in korist širše domovine. Pri tem delu ne omahuje, saj dela z izredno nesebičnostjo, ne zaradi gmotnih koristi, ampak ker je vložil in še vlaga v to delo svoje srce.

Dr. Ahačič, še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Svoje-vrsten rekord

Jugoslovanske železnice so v prvi polovici letošnjega leta dosegle najbrž rekord svoje vrste. V prvih šestih mesecih so vlaki na naših progah zamudili več kot šest in pol milijona minut. Od tega so bile zamude potniških vlakov nekaj več kot milijon minut ali za 24 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Tovorni vlaki pa so povečali zamude za 47 odstotkov. Poprečna dnevna zamuda je znašala 102 uri.

Integracije tržiških podjetij — gospodarski imperativ ali moda?

Nedvomno je najakutnejša problematika precejšnjega dela tržiškega gospodarstva v integracijskih procesih, ki po nekaj — vse kaže, da vsaj v večini primerih uspešnih — realizacijah in prvih gospodarskih rezultatih kažejo tendenco v še večjo širino.

Predvsem v zvezi s tovarno Runo je že večkrat razpravljala občinska skupščina. V sedanjem trenutku pa je problem obsežnejši. Zato je do njega zavzel svoje stališče plenum občinskega sindikalnega sveta, v torek pa se je v okviru analize stanja tržiškega gospodarstva tega vprašanja lotila tudi partijska konferenca.

V zadnjih letih so se na podlagi ekonomskih kazalcev v teh ali drugačnih oblikah združila: trgovsko podjetje Preskrba z Mercatorjem, tovarna lepenke s kartonažno tovarno Ljubljana, pekarna z Žitom, v Križah pa je z druge strani nastala cevarna tovarne Rog iz Ljubljane. Nekatera podjetja s svojim proizvodnim programom že doslej tesno sodelujejo z drugimi, težnje po združitvi z velikimi podjetji pa so se v zadnjem času pojavile v Tržiški tovarni kos in srpov ter v pilarni Triglav. Po kuloarjih pa razpravljajo o podobnih namerah tudi v nekaterih drugih delovnih organizacijah.

Družbenopolitične organizacije gledajo na te procese dokaj realno. Za ilustracijo citiramo dvoje mnenj:

»Manjša podjetja morajo interno urejevati problem modernizacije tehnologije, s čimer se povečuje produktivnost dela, navzven pa naj nastopajo s pomočjo velikih partnerjev, s katerimi naj obstaja močna povezava v poslovno-tehničnem sodelovanju, ne pa v fizični integraciji brez interesa občinskega gospodarstva urejenih samoupravnih odnosov, kar bi zaradi dislokacije lahko povzročilo stagnacijo gospodarstva in občine kot celote.« (Stališče gospodarske komisije pri občinski konferenci ZK Tržič, kakršnega je posredovala na torkovi konferenci). Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in njegov plenum pa sta posredovala javnosti tako v okviru reševanja problema tovarne Runo kot glede celotnega položaja lokalnega gospodarstva naslednje sklepe:

1. Sanacija tovarne Runo, kjer je že devetmesečna prisilna uprava. Predvsem skupščina občine Tržič in njeni organi morajo z ostalimi dejavniki poskrbeti za dolgoročnejšo perspektivnost sanacije podjetja. Če bo prišlo do priključitve h Konusu iz Slovenskih Konjic ali h kateremukoli drugemu podjetju, je potrebno poskrbeti za solidno pogodbo, ki bo kljub neugodni situaciji, v kakršni trenutno Runo je, zagotavljala v okviru združenega podjetja vsaj minimalno samoupravnost delovnega kolektiva v skladu z določili XV. ustavnega amandmaja. Zagotovljena morata biti v okviru sedanje ali drugačne tehnologije zaposlitev in zaslužek za najmanj tolikšno število delavcev, kolikršno je sedanje stanje, s tem pa tudi socialna varnost članov kolektiva in skrb združenega podjetja za pogoje življenja članov kolektiva zunaj podjetja. Razumljivo je tudi, da bo moralo bodoče združeno podjetje izpolnjevati vse obveznosti, ki so jih ali pa jih bodo občani in samoupravne institucije sprejemali v korist občanov ali občine kot ožje teritorialne skupnosti. Občinski sindikalni svet se nikakor ne strinja, da bi prišlo do priključitve tovarne Runo za vsako ceno, saj se zaveda, da tu ne gre samo za priključitev strojev, opreme in sredstev za delo, ampak predvsem za ljudi z njihovimi pravicami in dolžnostmi.

2. Glede predvidenih integracij na območju občine Tržič, še bolj pa glede nepredvidenih, vendar slutenih pripojitev, združitev ipd., pa je stališče občinskega sindikalnega sveta naslednje: »Podpiramo vsako integracijo, ki bo prispevala h krepitvi ekonomske moči delovnega kolektiva in občine kot celote. Preden se člani nekega kolektiva izrečejo za »da« ali »ne«, naj o teh stvareh zvedo kaj več kot to, da se pač njihovo podjetje priključuje k temu ali onemu partnerju. Integracije, po katerih se pojavi »potreba« čez noč, ki ekonomsko ali tehnološko niso nujne, naj dokažejo svojo upravičenost, preden se želijo uveljaviti. Vsekakor pa obstaja opravičena bojazen, da bo s tako politiko, kakršno uveljavljajo danes večja trgovska in proizvodna podjetja zunaj občine, prišlo do siromašenja ekonomske moči občine in do krnjenja samoupravnih pravic.«

Problem je torej dokaj širok in zadeva vsaj indirektno vse občane. Zato je zdaj tisti trenutek, ko naj ekonomski in politični činitelji v občini dajo čimprej celovit odgovor na vrsto vprašanj, ki se že pojavljajo ali pa se še bodo prav v zvezi z večanjem integracijskih primerov v tržiški občini. In gospodarsko-politična jesen to obljublja.

-ok

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(Nadaljevanje)

Kot dandanašnji, tako so se tudi nekoč večje tiskarne otresale tiskanja periodike v manjših nakladah. In tako so se naročniki obračali na manjše, uslužnejše in cenejše tiskarnice.

Še nadalje — pač po tradiciji izpred prve svetovne vojne — je tiskarna tiskala razna lokalna glasila (»Kamničan«, »Mengšan«, »Domžalec«), strokovni list »Fotoamater«, kinološko glasilo »Naši psi«, gledališki list »Drama« ter celo vrsto enobarvno in večbarvno tiskanih tednikov, mesečnikov, revij in časopisov (»Orlič«, »Naša volja«, »Naša misel«, »Naš dan«, »Gruda«, »Praktična gospodinja«, »Žena«, »Novi tednik«, »Ilustrovani tednik«, »Naše morje« in druge).

Število zaposlenih v tiskarni je v l. 1940 naraslo na 15 — 18.

Prihod nemških okupatorjev pa je delo v tiskarni močno zavrl. Lahko rečemo, da so se Vodnikovi in Knezovi tiskarji v častnem številu odzvali klicu NOB. Sprva so oskrbovali razne gorenjske tehnike s papirjem in tiskarsko barvo, pozneje pa so skoro v celoti opremili partizansko tiskarno 4 M, ki je delovala pri sv. Trojici in v Kropi pri Bočni (podatek po dr. Branku Berčiču).

Solastnik tiskarne Anton Knez, s katerim sva bila osebna prijatelja, je vso pomlad 1945 trpel v ljubljanski oelogardistični ječi, tik pred koncem vojne pa je bil zverinsko umorjen pri Turjaku.

KRMPOTIĆEVA TISKARNA

Na Viru pri Domžalah je pričela že kmalu po koncu prve svetovne vojne delovati manjša tiskarnica. Ustanovil jo je istrski tiskar Josip Krmpotić iz Pulja. Pribežal je v naše kraje še pred zasedbo Istre po Italijanih.

Krmpotićeva tiskarnica je zaposlovala le tri stavce, priključena pa ji je bila tudi knjigoveška in kartonažna delavnica.

Velikih naročil sicer ni bilo, a zato več manjših. Saj je bilo v bližini kar več novih tovarn, ki so potrebovale obilje tiskovin in podobnih komercialnih tiskov. Po sporočilih je Krmpotić celo nekaj knjig natisnil. Zanesljivejši pa je podatek, da je Krmpotić že v l. 1925 tiskal lokalni listič »Domžalca«, l. 1927 pa zabavni časopis »Grlico«.

Prav v tem letu je Krmpotić zašel v stečaj. Leto za tem, 1928, so bili Krmpotićevi stroji (in črkovno gradivo) prodani na dražbi. En bloc so vse odkupili ljubljanski lazaristi, ki so prav tedaj snovali svojo lastno Misijonsko tiskarno v Grobljah, nedaleč od Domžal.

PETER VEIT

Spet smo prišli do velikega imena v zgodovini tiskarstva na Gorenjskem. Kajti tudi Petra Veita smemo šteti med može, ki so kaj dali na sloves svojih podjetij in ki so bili ponosni na svojo črno umetnost.

Če je že tiskarske stroje in črkovno gradivo od Krmpotića odkupila misijonska družba, tedaj je vsaj koncesija bila zadržana na Viru pri Domžalah. Njena nova lastnika sta postala l. 1928 tiskarski strojnik Peter Veit, domačin iz Vira, in kamniški stavec Alojzij Sitar.

(Dalje prihodnjič)

Črtomir Zorec

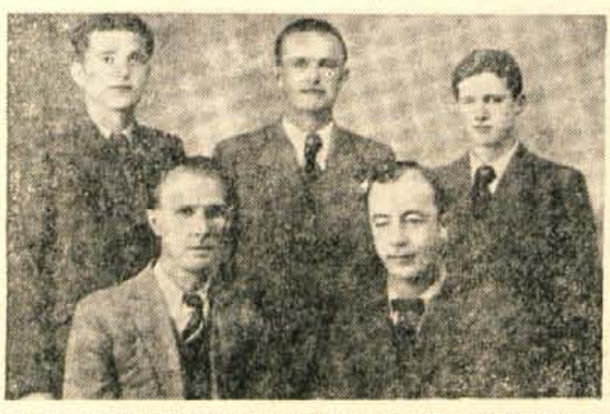

Stavci in strojniki Veitove tiskarne na Viru pri Domžalah leta 1938

V galeriji Prešernove hiše v Kranju so minuli petek, 25. septembra, zvečer odprli razstavo del slikarja Viktorja Ungerja iz Gradca. Otvoritvi je prisostvovalo precejšnje število ljubiteljev likovne umetnosti. — Foto: F. Perdan

Gost iz Gradca v Prešernovi galeriji

Ne ugotavljamo več, tokrat že kar lahko trdimo, da so pota izmenjave raznih razstav na Gorenjskem povsem samosvoja in nepričakovana ter tako tudi velikokrat prijetno presenetljiva. Ob tokratni razstavi del dr. Viktorja Ungerja, ki je v aprilu razstavljal v Mariboru, je predvsem del trditve o prijetnem presenečenju povsem na mestu. Že osebnost tega Dunajčana, rojenega 1892. leta in živečega v Gradcu, ter njegova življenjska pot pomenj srečanje z upornim predstavnikom tiste vrste mož, ki jim v Ameriki pravijo selfmademani ali po naše ljudi, osebnosti, ki so ustvarile same sebe. Si lahko predstavljate upornost moža, ki šele s 45. leti konča visokošolski študij, seveda ne zaradi lagodnosti in udobnosti življenja, temveč povsem zaradi drugih težav, ki mu jih je natreslo življenje. Toda ni mu dovolj to, kar je dosegel in s čimer bi bil marsikateri poprečnež povsem zadovoljen.

Ne, prične še risati in slikati in se tudi na tem področju izobraževati na ljudski univerzi v Gradcu, najprej pri profesorju Hartigu ter kasneje še pri profesorju Fellingerju. V vabilu na otvoritev razstave je med drugim zapisano tudi, da se »v zadnjem času Unger oddaljuje od konvencionalnega in se bolj ali manj posveča abstraktnemu načinu upodabljanja, pri čemer je dal prednost poskusom z različnimi materiali. Zanj je slikanje potovanje v neznano, osrečujoča avantura, ki jo želi posredovati tudi soljudem.« Nas pa seveda zanima kako to doseza. Najprej ugotovimo, da je motivno in snovno zelo raznoliko njegovo slikarstvo, saj nam na razstavi pokaže vrsto podob z motivi krajine od Jalovca in Pirana v Sloveniji tja do Sardinije, tu so tihožitja z rožami in sadjem, pa podvodni svet in gozd v zahajajočem soncu, skratka raznovrstnost, ki ji pripada zdaj tehnika akvarela, drugič gvaša in monotipije. Tudi oblikovno je Ungerjevo slikarstvo raznovrstno: od realnih, tako rekoč popotnih vtisov v akvarelu in gvašu, iz naših obmorskih krajev ali alpskih vedut do abstrahiranih, slikarskemu hotenju podrejenih in preoblikovanih motivov raznih skal (npr. motiv iz Sardinije in še nekaj drugih) vse do mikavnih izletov v abstrakcijo, ki jo slikar najde pod morsko gladino v predmetnem svetu, odkjer črpa inspiracijo svoji abstrakciji. Tehnično se to brez dvoma akademsko uglajene stvaritve v tehniki akvarela, gvaša, monotipije in drugih tehnikah in bi ob slikarjevih »osrečujočih avanturah« lahko dodali samo kritične pripombe na kompozicijsko neurejenost nekaterih del, ki so nastala nekontrolirano pod vplivom prav tega osrečujočega ustvarjalnega zagona npr. abstrahirani motivi skal.

Ob tem pa lahko ugotavljamo še drugo tudi prav mikavno dejstvo, da se Ungerjevo slikarstvo tudi barvno ločuje, kar je opazno pri slikah, ki jih je delal verjetno neposredno v naravi, tako kot plenarneisti in je posledica tega zelo svetla paleta z barvami, ki so zasičene z belino, vtem ko se pri abstraktnem svetu potaplja v močno zasičeno barvitost. Tako nastajata dva svetova, ki se seveda medsebojno prepletata: prvi in verjetno starejši je svetal odraz predmetnosti v naravi, drugi pa je temačen abstraktni odsev slikarjeve notranjosti.

A. Pavlovec

10 let pevskega zbora v Kropi

Moški komorni zbor KUD Stane Žagar iz Krope bo kmalu praznoval desetletnico dela. Lahko se pohvali z bogato kulturno dejavnostjo, saj so imeli poprečno po petdeset nastopov letno. V soboto zvečer so nastopili v festivalni dvorani na Bledu v pozdrav varaždinski Svobodi, ki je obiskala radovljiško občino. V nedeljo pa so z narodnimi pesmimi razveseljevali obiskovalce kravjega bala v Bohinju.

lb

Po končani vaji, pred obilnim kosilom in skupnim veseljem so mladinke pripele borcem lepe šopke. — Foto: K. Makuc

Uspešna vaja teritorialne obrambe

Slavje »osvobojene« Žabnice

Noč med petkom in soboto, od 25. na 26. september, je bila nemirna, razburljiva, skoraj dramatična. Začelo se je kmalu po polnoči. Po ulicah je bilo slišati tekanje, trkanje po vratih, klicanje ljudi, ki so bili komaj zaspali. Pomeli so si oči, nataknili uniformo in vzeli šotorsko krilo. Zaspane otroške oči niso mogle doumeti in s pretiranim strahom so pozdravljali odhajajoče borce. Morda se je marsikomu pozneje še bolj stisnilo srce, ko so v temno noč odjeknili prvi streli, rafali brzostrelk, eksplozije bomb ...

Na strelišču ni prišla več v poštev taktika in borbenost, marveč zbranost, mirnost in veščina. — Foto: K. Makuc

Sovražnik je bil spustil desantne enote na območje med Drulovko in Žabnico. Kljub temni in megleni noči niso ostali nezapaženi. Enota teritorialne obrambe je bila v rekordnem času na zbornih mestih, se združevala v vode, čete, bataljone ... Razdeljevanje orožja, posvetovanja poveljstva, dajanje konkretnih nalog vodjem enot, vse je potekalo hitro, tiho, in seveda skrajno previdno.

Kmalu zatem, ko so v večjih in manjših skupinah izginjali v črno noč, so odjeknili prvi streli. Sovražnik — plavi se je bil že utrdil. Naši — rdeči so ga iznenadili. Boj je bil hud, vroč. Izid brez uspeha. Na sovražnikovo območje so prodrli naši obveščevalci, varnostna služba je razpredla svojo mrežo. Šlo je za taktiko, za vojaško strategijo in zvijače, kdo bo koga.

Sovražnik se je pripravljal v protinapad. Naši so to izvohali. Ko so z vsemi silami jurišali na naše položaje, so tam našli samo pomendrano travo. Naših ni bilo več. Umaknili so se bili in se pripravili na obkroževanje. Med plavimi se je povečala negotovost, zmeda. Naši so to izkoristili. Specialke, kompasi, merjenje azimutov, vse je teklo med komandnim kadrom z veliko hitrostjo, spretnostjo. Čas je usoden!

Pet minut pred četrto uro sta bila v štabu naših prva dva ujetnika. Toda smeh! Ko so člani varnostne in obveščevalne službe prišli z velikim upanjem, da jim preobrnejo obisti in zvedo vojaške skrivnosti sovražnika, so zapazili, da sta bila to dva naša. Razočarani so odvrgli zapisnik in naše oboroženo spremstvo z ugrabiteljii vred se je pokazalo površno. Bila sta dva mlajša fanta nekje iz Besnice. Nista se držala enote, zaostala ob neki ograji in v temi sta postala sumljiva.

Bojišče pa se je postopoma razvnelo do srditih bojev. Poveljа prek majhnih radijskih postaj so tekla nepretrgoma.

»Štiriinštirideset kliče petinšestdeset. Prvi vod je uspešno odbil napad. Toda sovražnik znova zbira sile.«

»Štiriinštirideset, štiriinštirideset! Utrdite se! Pripravite se!«

»Tukaj petinšestdeset. Me slišiš štiriinštirideset, petinštirideset, dvainštirideset ... Nobenih funkcij niti imen krajev in komandantov več. Vse samo šifrirano! Razumeli?«

»Da, razumeli.«

Sledil je ukaz o splošnem protinapadu, in sicer točno čez 10 minut.

Zaregljalo je povsod.

Medtem pa so naši privedli nove, prave ujetnike. Pet ali šest plavih.

»Kje ste se zbrali? Kako se imenuje vaša enota? Kakšne konkretne naloge ima. Koliko vas je? Kakšno orožje imate? Kdo je vaš komandant, nadrejeni?«

Zaslševali so jih posamezno, skupno, kakor pač. Stvar taktike. Vse se je vrtelo okrog glavnega cilja, zvedeti moč, kraj sovražnika, njegov cilj ... Pač vojaške tajne.

Toda plavi se tudi niso pustili kar tako. Izmikali so se bistvenim odgovorom, se izgovarjali, da v temi in megli niso videli. Vse je prišlo prav, samo da niso izdali svoje enote. Bili so resnično zajeti po vseh vojaških pravilih. Ko sem pozneje pobaral enega od plavih, kako da so se pustili zajeti, kako da niso oni zajeli kaj »rdečih«, je dejal, da so ostali brez moči ob vsej napadalnosti rdečih. Toda eden izmed »plavih« je svojemu »ugrabitelju« med potjo do štaba kratko in malo dejal: »Svinja zagrizena, ko se ne daš pregovoriti! Boš že videl ko mi boš spet pripeljal avto v popravilo!« Seveda je to bilo izrečeno bolj za šalo kot zares in ves štab rdečih, zlasti tistih, ki so poznali oba junaka, so se sproščeno krohotali.

V štab so prihajali še nekateri zamudniki. V ambulanti so bili brez posla. Toda nekega možaka so privedli semkaj. Spoštljivo izvleče neki list. »Pa vi ste na bolniškem,« je dejal zdravnik, ki tudi sicer ordinira v zdravstvenem domu. Prek štaba mu je uredil ustrezno dovolilnico, da je smel svobodno mimo straž in zased, kajti vse ceste in poti naokrog so bile strogo nadzirane. Še dovoljenje ni bilo dovolj brez gesla. Član republiškega štaba se je zresnil, ko je tik pred njegov avto padla bomba z močno eksplozijo. Mnogi delavci KŽK — obrat Žabnica so morali stati mirno nekje v temi, dokler iz štaba ni bilo rešeno po vseh vojaških pravilih.

Ko je prodrl dan skozi goste plasti megle preko Sorškega polja, se je bilo že vse umirilo. Ranjencev ni bilo, razen enega, ki je bil v resnici opraskan po licu od lesene manevrske krogle. Ujetniki so bili svobodni, celo pohvaljeni tisti, ki so na zaslševanju dobro vzdržali in vsi, rdeči in plavi so bili spet hudomušni Kranjci. Zbrali so se in odkorakali, enota za enoto prek polja do Žabnice, kjer jih je čakal pravi partizanski zajtrk — cela klobasa s kopitom kruha in veliko porcijo dobrega šipkovega čaja. Utrujenost se je odmaknila. Sonce je prodrlo skozi meglo in enote so odkorakale naprej na strelišče v lepi dolini blizu Crngroba. Tudi tam so se odrezali rdeči in plavi. Komandanti in organizatorji, vključujoč predstavnike JLA, predstavnike teritorialne obrambe občine, republike in zveze, vsi so ugotavljali, da so bile vaje uspešne.

Glavno slavje pa je bilo popoldne, ko so se borci vrnili s strelišča v »osvobojeno« Žabnico. Komandant teritorialne enote tega območja se je v svojem govoru zahvalil vsem udeležencem in vsem organizatorjem ter še posebno gostiteljem za to prireditev. Predsednik krajevne skupnosti pa je poudaril pomen nižje teritorialne obrambe in primerjal današnje udeležence z nekdanjimi partizani, ki so bili v Žabnici vedno najtopleje sprejeti.

Sledil je program. Pionirji v svojih uniformah so prinesli kupe šopkov, pionirke in mladinke so jih pripenjale na prsa svojim »osvoboditeljem«. Taborniki kokrškega odreda so presenetili navzoče z lepo vajo, zatem pa so do srca prodrle recitacije in pesmi iz mladih grl. Vsa Žabnica, Bitnje in okolica se je sprostila v skupnem veselju in zabavi. Vojska, pravzaprav obramba, se je spojila z vsemi organizacijami na terenu, z mladimi in starimi. Vsi so kramljali o istem — o želji po svobodi, miru in prijateljstvu z vsemi, toda enotni, močni in organizirani, pripravljeni na vse kot nekoč.

Bila je to, vsaj na Gorenjskem, prva resnejša vaja določene enote teritorialne obrambe. Sredi noči so bili iznenada vpoklicani. Potek bojev med »rdečimi« in »plavimi« (ti so bili vsi rezervisti LM) niso bili planirani do podrobnosti, marveč prepuščeni sposobnosti in taktiki vodstvenega kadra. Seveda po določenih vojaških pravilih. Velika udeležba vpoklicanih, disciplina slehernega borca, obrambna sposobnost in celotni izid vaje pa dokazuje, da smo pripravljeni tudi, če bi šlo za res.

Tokrat vojni dopisnik
K. Makuc

Komunalno podjetje Tržič
po sklepu DS
prodaja:

TOVORNI AVTO TAM — KESON, 1959,
izklicna cena 18.000 din

TOVORNI AVTO TAM — KIPER, 1961,
izklicna cena 25.000 din

na javni dražbi 2. oktobra ob 11. uri na dvorišču uprave podjetja Pristava 80. Družbeni sektor ima prednost.

Presajenih 5000 organov

Na nedavnem tretjem mednarodnem kongresu o presaditvah organov v Haagu so ugotovili, da je bilo v zadnjih desetih letih z operacijami po vsem svetu presajenih okoli 5000 različnih organov, od tega 4000 ledvic. Pokazalo se je, da je presaditev ledvic uspešnejša kot presaditev drugih organov. Bolnik ima 90-odstotno možnost, da preživi najmanj leto dni, če je darovalec ledvic najbližji sorodnik. Če pa je ledvica presajena s tuje osebe, pa ima bolnik le 70 odstotkov možnosti, da preživi leto dni.

Od 164 bolnikov, ki so jim presadili srce v 59 bolnišnicah po vsem svetu, jih je le 20 živelo nekaj časa po operaciji, sedem pa jih je živelo več kot 21 mesecev. Vseh 24 bolnikov, ki so jim presadili pljuča, je umrlo 10 mesecev po operaciji.

Iščemo bivšega vlomilca

Neko londonsko podjetje je v časopisu The Times objavilo oglas, v katerem iščejo »živahnega strokovnega in večkrat kaznovanega vlomilca, ki pa trenutno živi mirno življenje«. Nekdanji vlomilec naj bi dobil mesto svetovalca pri neki agenciji, ki se ukvarja z zaščito trgovskih hiš pred tatvinami in vlomi. Med kandidati, ki so se javili na oglas, so izbrali petdesetletnega Charlesa Cowdena, ki je bil v svoji pretekli karieri šestnajstkrat kaznovan zaradi vlomov, presedel pa je v ječi 15 let.

Mikroorganizem preživel veliko potovanje

V izolirani plasti iz penaste snovi na televizijski kameri surveyerja 3, ki jo je z Lune prinesla nazaj posadka apolla 12, so znanstveniki po temeljiti preiskavi odkrili mikroorganizem vrste streptococcus mitis. Ta je po vseh znakih sodeč preživel start in tridnevni vesoljski polet kakor tudi 950 dni v brezzračnem in sovražnem okolju na Lunini površini. Kaže, da so mikroorganizem nevede zavlekli v ohišje kamere, ko so jo pred startom popravljali. Po popravilu so sicer opravili na sistemu kamer termalne brezzračne teste, to je da so izmenično zmrzovali in sregrevali naprave v brezzračnem prostoru. Tako možnost, da mikroorganizem preživi, so znanstveniki predvideli!

Črna laboda na Bledu

Zvedeli smo, da se bosta kmalu trem belim labodom na Blejskem jezeru pridružila še dva črna. Bledu jih bo podarila uprava rekreacijskega centra na Donavi na Dunaju. Podarili ju bodo, ker so brali v časopisih, da so imeli na Bledu precej težav z udomačenjem belih labodov. Le-ti so jo namreč že nekajkrat popihali drugam. Darovalci z Dunaja obljubljajo, da se bosta črna laboda hitreje udomačila.

A. Ž.

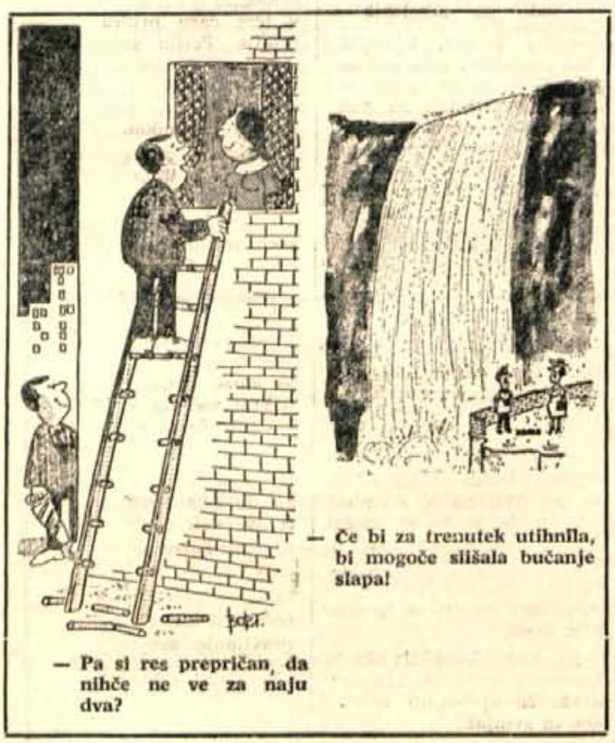

— Pa si res prepričan, da nihče ne ve za naju dva?

— Če bi za trenutek utihnila, bi mogoče slišala bučanje slapa!

Ivan Sivec — Črnuh, Mihec pa še Žolna

Za izlet prelep izbran
končno je napočil dan;
preden družba zbere se,
sonce dolgo greje že.

Molčali so in zelo globoko tuhtali. Vsak zase je videl, kako nosi, iz zagate pa se ni znal nihče izmotati. Pesnik, ki je dal tudi nekaj na videz, je stanje še poslabšal:

»In ljudje se nam bodo smejali.«

»Smejali,« je potrdil tudi Črnuh.

»Tovariši, imam **idejno**!« je vzkliknil krojač. »No, pa recite, če nisem pameten! Na pot ne vzemimo ničesar. Spotoma se bomo ustavili, pojedli in popili malo, pa bo. Vzeli bomo le denar. Zvito, ali ne!«

Žolna se je spomnil, da je bil prej poražen in je hitro dodal:

»In štiri dni za pot.«

»Štiri, štiri,« je pritrdil Mihec, kot da drugače sploh ne bi moglo biti. Pozabil je že namreč, za koliko so se prej menili.

»Štiri,« je prikimal tudi Črnuh. Ravno je razmišljal, kako bi prodal kakšno kožo in kosti, vendar se mu je vse pomešalo. Pesnik, kot se za tako dušo spodobi, si ni belil glave zaradi denarja. Ga bo že kje staknil! Tudi čudeže ni izključeval. Vprašal pa je:

»Koliko ur pa bomo hodili?«

»Deset, morda še manj.«

»Potlej bomo pa lačni in strašno žejni,« je menil Žolna.

»Tovariši, stvar je čisto preprosta. Spodaj pod Triglavom se najemo in napijemo. Do vrha bomo siti. Prej še kupimo nekaj kruha in vina, ga vzamemo s seboj na vrh, tam pa pojemo in popijemo to zalogo in smo do doline zopet dobri.«

»Pametno,« je moral priznati Žolna, Črnuh pa je tudi pokimal. Pot pa je Mihec takole nakazal:

»Malo peš, nato z vlakom, pa spet malo peš, na vrh in tako nazaj.«

Topel veter je vel nad krošnjami dreves. Nebo je bilo brez oblačka. Čudovit dan se je pripravljal.

»Ena ..., dva ..., tri ..., štiri,« je štel počasi Črnuh na gostilniškem pragu.

»Ja, zdajle bosta pa prišla,« je ugotovil in še enkrat na prste štel do štiri, da se ne bi mogoče zmotil. »Štiri je ura,« je bil prepričan. Saj je tudi vedel po tem, kako visoko je že sonce.

»Malo še počakam,« je brundal v črno brado. »Če ju ne bo, ko bo v zvoniku še enkrat udarilo, grem ponju.«

Usedel se je na stopnico pred gostilno. Pri dveh dečkih. Levo roko je tiščal v žepu, kjer je imel spravljen denar. Dovolj ga bo, je bil zadovoljen.

Zopet je bila ura. Tokrat je udarila samo enkrat.

»Ah, kar ponju stopim,« se je odločil. Malo se je le bal, da ga bi kje prepodili. Lahko bi se vrnil in potrkal na gostilniška vrata, gotovo bi mu odprli, a je lepše, da gredo na Triglav.

Žolna je imel svoje domovanje čisto blizu gostilne. Le čez travnik je stopil in je bil pri njem. Še preden pa je potrkal na vrata, je zaslišal Črnuh vpitje:

»Na, tu imaš denar, na! Ti ga bom že dala, mrha stara!«

Ustrašil se je. V naslednjem trenutku je pritekel izza vogala Žolna. Preplašeno se je oziral proti hiši. Očitno je bilo, da ga je napodila žena.

»No, zdaj pa imamo,« je žalostno, skoraj z jokajočim glasom izdihal Žolna. »Stara mi ne da denarja. Vse je šlo po vodi.«

Črni mož je preplašeno buljil v pesnika. Bal se je, da res ne bo nič z izletom.

»Samo dva rdeča sem staknil. Za tako dolgo pot pa bo premalo. Stara ima denar v kuhinjski omari. Mislil sem ga vzeti, ko je šla molzt, pa se je, zavraga, takoj vrnila.«

»Kaj bova pa zdaj?« je vzdihnil Črnuh. »Ali je ne bi malo poprosil?«

»Hm, ti ‚naše' še ne poznaš! Po hrbtu jo dobiš, če stikaš okrog nje.«

Odbilo je zopet v zvoniku, ko se je Žolna spomnil:

»Kje pa je Mihec? Mogoče ima on denar!«

»Ja, pa res,« so se zaiskrile temne oči velikanu.

»Pojdiva k njemu!«

»Pojdiva!«

Prišla sta do Mihčeve hiše. Pogledala sta v kletne prostore skozi okno.

»Nič ni videti,« sta ugotavljala.

»Mogoče spi pod tistim krojem,« je menil Žolna.

»Mogoče,« mu je pritrdil Črnuh.

»Pogledati bi morala od bližu.«

»Saj, saj.«

Poizkušala sta odpreti okna, ki so bila v višini zemlje. Zadnje je bilo na srečo samo priprto. Žolna je spretno zlezel skozi okno in natančno pregledal omaro, posteljo, premetal razne kroje in dele oblek. Nikjer ga ni našel.

»Tako majhen spet ni,« je zarobantil pesnik, ko je lezel skozi okno ven.« Pa je pri tebi sinoči bil?«

»Bil.«

»Kdaj pa?«

»Popoldne, še psa mi je pomagal dajati iz kože.«

»Morda pa naju več ne mara,« je posumil Žolna. Milo se mu je storilo ob misli, da ne bo mogel piti na njegov račun.

»Kaj pa, če je pri Tinci,« se je spomnil Črnuh.

»Oh, saj res! Pojdiva pogledat!«

Tovariša sta zaupala krojaču, zato si nista delala skrbi. Mihec pa je dovolj močno zaupal vase.

»In kdaj gremo?« je vprašal bradati mož, ki je »hudega« dobro prenašal. Skrbel ga je rok, da ne bi mogel prodati kosti in kož.

»Tovariši, danes smo sedmega, čez ...«

»Ne, danes smo trinajstega,« je Žolna prekinil krojača.

»Kadar imam denar, je vedno sedmega,« je vztrajal Mihec.

»Pri meni pa je vedno lepo, če smo trinajstega,« je razlagal pesnik.

Nista si mogla biti edina. Nazadnje je Mihec odločil:

»Čez teden dni, ob štirih zjutraj.«

»Ob štirih zjutraj!«

»Velja!«

Črnuh je debelo gledal, ker ni točno vedel, koliko je teden dni. Po daljšem prerekanju so sklenili, da je še najpreprostejše, če na predvečer izleta pride k njemu Mihec. Denar pa naj pripravi čimprej.

»Tončka, Tončka, še enkrat,« je zavpil krojač in položil glavo na mizo, Črnuh se je še trdneje prijel za mizo, Žolna pa je z očmi blodil po sobi.

»Živel, Triglav!« je vzkliknil Mihec. Prijatelja sta povzela za njim: »Živel! Živeli mi! Triglav!«

Vas Potok se je ravno prebudila v sončni zarji. Tudi prvi kmetje so že vstali in nekateri so napregli vole ter odhiteli na polje. Petelini so se novega jutra razveselili, saj jim je kot nalašč za nove bitke. Grlice so se spustile s streh in pridno so pomagale pobirati zrna domačim kokoškam. Mačke so se vračale z nočnih potepanj. Tu in tam se je slišalo pok biča ali prigovarjanje delovni živini.

Razcestja

MIHA KLINAR (MESTA, CESTE IN RAZCESTJA)

135

IV. DEL

Kako naj bi se potem podrobno spominjali dne, ko so Italijani za kazen postrelili celo vrsto moških ter izropali in požgali vas. Torej ne morejo vedeti, kdo se je italijanski vojski postavil po robu. A tudi, ko bi vedeli, bi molčali. O tem sem prepričan. Preveč sovražijo kozjebradca, kakor pravijo učitelju zaradi njegove črne, šiljasto prirezane brade. On pa zato grozi, naj povedo staršem, da on že ve za vse in da bo sam pripeljal skvadriste. »Vse, ki so se tistega pobinkoštnega dne vojskovali proti Italijanom, bomo pobili. Pa tudi tiste, ki so zgradili kapelico, onečaščeno in oskrunjeno s tistim prekletim napisom,' preti otrokom in jim napoveduje, da od te kapelice ne bo ostal kamen na kamnu, prav tako kakor ne bo ostal kamen na kamnu od vsega, kar v tej novi, italijanski pridobljeni deželi spominja na ščave. Ljudje sprva niso dali na njegove grožnje nič. Menili so, da se bo počasi unesel. ‚Pes, ki preveč laja, ne grize,' so govorili, vseeno pa so prosili šolsko oblast, da bi jih rešila učitelja in poslala novega, takega, ki bo otroke tudi kaj naučil. Niso uspeli. Morda bodo uspeli sedaj, ker se bo za vas zavzel tudi monsignor Trinko, ki kot ugleden profesor in znanstvenik že dolgo uživa ugled tudi pri učenih in baje narodnostno strpnih Italijanih. Monsignor namreč meni, da morajo oblasti vztrajati in izpolnjevati sklepe mirovne pogodbe, obenem pa kljub žalostni slovenski usodi upa, da bodo sedaj, ko je toliko Slovencev pod Italijo, tudi njegovi rojaki postali slovensko trdnejši in zavednejši ter skupaj z nami kljubovali italijanskim nacionalističnim načrtom o poitalijančenju našega ozemlja.«

Slavko bi rad pisal še več o tem, a pismo, čeprav pisano z drobno in gosto pisavo, je že popisano in more napisati na papir le še pozdrave in želje, naj mu Karli čimprej odpiše. Želi si dolgega prijateljevega pisma in čim več novic z one strani, kjer tudi Slovenci uživajo svobodo in kjer so lahko vsi srečni.

In kakor vselej, kadar napiše in odda pismo za srečnega prijatelja, se vzbudi v Slavku hrepenenje po Ljubljani, po svobodni slovenski deželi onstran krivičnih meja. Zopet se ga loteva tista nepopisna otožnost, ki je sladka kakor hrepenenje, in žalostna prav zaradi neizpolnjivosti tega hrepenenja, da bi bil tudi sam v krajih in v deželi, v katero je pripeljala prijatelja odpoved, ki jo je prejel njegov oče inženir Klaveda pri idrijskem rudniku in ki so jo slovenski časniki onstran meje razglasili kot ‚zamaskirano pregnanstvo zavednih Slovencev s strani italijanskih oblasti'.

Toda, ali ni tako pregnanstvo, ki odpre človeku pot v svobodno slovensko deželo in napravi človeka znanega in slavnega, pravzaprav velika sreča?

Taka misel se poraja v Slavku in se prebuja vnovič, ko čez nekaj dni, neučakan zaradi Karlijevega molka, piše novo pismo, v katerem omenja, da je te dni dvignila svoj glas proti nasilju nad Slovenci in Hrvati tudi cerkev. Tržaško-koprski škof Angelo Bartolomasi se je zavzel za svoje kaplane in župnike, izpostavljene v času volitev že znanemu nasilju. Njegovo pastirsko pismo so prebrali tudi v slovenskih župnijah goriške nadškofije.

»‚Protestiram proti napadom, ki so se maja pripetili na cerkve, župnišča in župne urade. Protestiram proti razmetavanju knjig, matic, slik, pohištva in svetih predmetov. Protestiram proti grožnjam, izrečenim s strahovanjem in orožjem: proti besnemu mučenju, proti ranitvam in pretepanju župnikov in kaplanov, ki so bili prisiljeni, da zbežijo. Ustrahovani s silo, so morali zapustiti več kakor deset župnij in kaplanij . . .' je rečeno v Pastirskem pismu. Škof obsoja takratna dejanja s strani skvadristov, ki ne oziraje se na cerkveno in državno avtoriteto, teptajo državne zakone, zakone pravičnosti in človečnosti. Taka dejanja niso le izrodki krivičnosti, temveč kakor pravi škof, pravcate krutosti in javne nadloge posebno, kadar jih počenjajo proti neoboroženim ljudem, oropanim vsake pomoči in zaščite. Morda si bral v vaših časopisih, da se je za tržaško-koprskim škofom oglasil k protestu tudi papež Benedikt XV.' Z veliko žalostjo smo dognali,« smo lahko te dni slišali v cerkvi papeževo pismo, datirano 2. avgusta 1921, torej malce pozno, prav tako pozno in prepozno kakor škofovo pismo, saj bi morala oba protestirati že zdavnaj prej, saj se zločini nad nami dogajajo že več kakor leto dni, a vseeno upajmo, da bo odslej tudi papež vselej protestiral proti krivicam, ki jih trpimo, saj sam priznava, da smo žrtve krutega preganjanja, žrtve krvavih surovosti in vsakovrstnega zasramovanja in med drugim priznava s tem obstoj slovenske in hrvaške narodnosti na novih italijanskih ozemljih . . . Ljudi se ne škofovo ne papeževo pismo ni preveč prijelo, ljudje menijo prav tako kakor jaz, da sta bili poslani v svet prepozno. Morala bi protestirati že davno prej. Če že nista protestirala lani poleti, ko se je nasilje nad nami začelo, bi morala vsaj v času prve volitvami, ko je zavzelo tako široka divjaška razmerja ter na ta način in z najbolj nesramnimi potvorbami pripravilo zmago italijanskemu nacionalnemu bloku v Julijski Benečiji. Zato ljudje menijo, da je cerkev kljub sedanjemu protestu z izidom potvorjenih volitev v prid italijanstva zadovoljna. Zato dvomimo, da se nam obetajo kaj boljši časi. Ti ne bodo nikoli dobri, dokler se ne bo zgodilo, da bomo vsi Slovenci združeni v svoji svobodni državi. A kdaj bo to? Ali bo sploh kdaj? Mi sicer še vedno verujemo kljub temu, da so v Rapalu zapečatili našo usodo. Krivica ne zastari. Tako je rekel monsignor Trinko. Morali bomo torej vztrajati na svoji zemlji in se prizadevati, da jo premagamo . . .«

»Vztrajati? Ostati tu? Morda celo do smrti? Nikoli ne doživeti slovenske svobode? Nikoli biti srečen, kakor je srečen Karli?«

To so vprašanja, ki samo poglabljajo Slavkovo hrepenenje po šolanju v Ljubljani. V Ljubljani ni srečen samo Karli, marveč tudi Stivčev brat, na katerega se spomni, ko pomisli na brezposelnost obeh stricev.

Na kmetiji od jutra do večera (10)

Zasipnica: preprosto skladišče

(Septembrski dan, oranje krompirja — nadaljevanje)

Na polje so se vrnili okrog dveh popoldne. Krompir v razorih se je med tem časom že dobro osušil. Pobirali so ga približno od dveh do šestih in ga nabrali skupaj od 600 do 800 kg. Če jim je zmanjkalo vreč, so krompir stresli kar med hrbte na vozu, le spredaj in zadaj so dali že polne vreče, da se ni stresal na tla.

Zvečer so sin in hčerki spravili doma krompir s **korbcami** v klet. Po večerji (kaši in kislem mleku) so prišli sosedje in tudi fantje z vasi na skupno **ličkanje koruze.** Med delom so se pogovarjali o strahovih, starih vražah, zanimivih dogodkih ipd. Fantje so prišli seveda zaradi domačih hčerk, vendar so morali tudi delati. Od fantov je več veljal tisti, ki je znal izdreti dobro smešnico ali ki je znal dobro zapeti.

Dobili so tudi malo malice: grozdje in kruh ali dobre hruške. Spat so šli okrog enajstih. Včasih je kdo prinesel tudi harmoniko in so po ličkanju zaplesali, vendar jim tega dolgo niso pustili.

Spravljanje krompirja se danes opravlja z veliko pomočjo traktorja in ustreznih priključkov. Gospodar in gospodinja ga dopoldne zorjeta, da se osuši, popoldne pa ga gredo pobirat. Oče in mati pobirata od enih do šestih popoldne, sin pa od tretje ure popoldne naprej, ko pride iz službe. Do šestih je pobrano. Vse pobirajo v gajbice, kar jim doma bistveno olajša delo. Vsi trije naberejo več kot 2 000 kg krompirja. Doma znosi sin gajbice v prostor pod streho. (Pridelke smo primerjali že pri delu v mesecu aprilu.)

Koruza se spravlja danes približno tako kot nekdaj, le da se s pridom uporabljajo gajbice, v katere se naložе storži. Z novimi hibridnimi sortami je tudi pridelek nekajkrat večji (tri do štirikrat). Za ličkanje koruze ostane danes dovolj časa še podnevi ali v zgodnjih večernih urah. Le malokje ličkajo še pozno v noč — kot nekdaj.

NOVEMBRSKI DAN

V začetku novembra je glavno, da se spravijo s polja vsi pridelki in se naredi praha. Velikokrat v tem času že pade sneg, vendar pozneje navadno še skopni, da kmet lahko konča s svojim delom.

Vstali so okrog šestih, ko se še ni povsem zdanilo. Zajtrkovali so žgance in mleko.

Okrog devetih so šle ženske ruvat z noži repo; prej niso mogle, ker je bila v tem času že močna slana. Od devetih do enajstih so jo morale naruvati za dober voz. Da se je repa bolj osušila, so jo obračale proti soncu.

Oče in sin sta doma naložila na voz na hrbte gnoj in ga peljala na polje, kjer sta ga skidala na majhne kupe in ga potem raztrosila po razorih. Potem sta naložila repo. Če ni bilo preveč mokro, sta jo naložila na voz okrog 700 kg.

Potem so se vsi peljali domov, opravili dela v hlevu in pri prašičih in potem kosili; jedli so jabolčnik s krompirjem.

Gospodar in sin sta šla popoldne delat praho. Gnoj so včasih v zemljo zelo malo zaorali. Če sta orala od dveh do petih (več nista mogla, ker je bil že krajši dan), sta z obema drevesoma preorala okrog 15 arov.

Mati in dekleti so doma obrezovale repo. Že prejšnji dan je sin skopal zasipnico, globoko okrog 20 cm in široko 1,5 do 2 m, dolgo pa pač po potrebi, po količini pridelka. Za v zasipnico je dobra samo suha repa. V dobri uri so vse tri obrezale voz repe, nato pa je lepo v obliki piramide zložile v zasipnico. Pokrile so jo s slamo, po vrhu pa še s smrečjem. In da je ne bi mogel prizadeti prvi mraz, so jo prekrile še z 10 cm debelo plastjo zemlje. Pozneje, v najhujšem mrazu, se ta odeja še doda.

Še preden sta prišla oče in sin domov, so šle mati in hčerki že opravljati dela v hlev in svinjak.

Ko je sin prišel domov, je še nekaj časa robkal koruzo. Že dan prej so jo namreč pobrali z napušča pod streho, kjer se je sušila, in jo po grmadi dali v peč, da se je res dobro osušila. V dveh urah jo je narobkal približno mernik. Ženske so v tem času pripravljale za pranje. Perilo so namakale v lug. Naslednji dan so prale v potoku; perilo so pomakale v vodo in ga tolkle na lesenih perilnikah.

Večerjali so krompir in mlečni sok. Spat so šli malo po osmi uri. Seveda so prej zmolili rožni venec, kot pri vseh vernih hišah skozi vse leto.

Repo danes spravljata gospodar in gospodinja sama. Narujeta in jo naložita na traktorsko prikolico. Domov jo lahko pripeljeta najmanj trikrat več kot včasih — čez 2 000 kg, če ni mokro.

Sin naredi popoldne praho. V štirih urah zorje lahko 1,5 do 2 ha površine. Ker se ti dve deli (spravljanje zadnjih pridelkov s polja in oranje prahe) opravita danes mnogo hitreje kot včasih, ostane jeseni več časa za pripravljanje drv in — če je suho — za grabljenje stelje.

Ivan Sivec

(Nadaljevanje)

»Planšarjev je že malo, toda za kravji bal nas bo ostalo«

V nedeljo je bohinjsko turistično društvo že šestnajstič priredilo kravji bal ob Bohinjskem jezeru. Čeprav je kazalo na dež, se je zbralo okrog šest tisoč ljudi. Prizadevno turistično društvo je dobro poskrbelo za zabavo. Že ob 10. uri je začela igrati gorjanska godba na pihala. Ob 11. uri so se zaslišali kravji zvonci in planšarji so pripeljali krave s planin. Ko so se planšarji zbrali na odru, se je veselje šele začelo. Nastopil je kroparski pevski zbor, folklorna skupina Tomaž Godec, Ukc in pa ansambel Veseli Gorenjci. Kljub zbadljivemu naslovu upamo, da se bo ta pribljubljena turistična prireditev obdržala in planšarstvo ne bo izumrlo.

SLIKI desno: okrog 11. ure so začeli prihajati planšarji in planšarice s kravami in z vso opravo k jezeru. Osem tropov je bilo: Štefletov, Petričev, Ukčov, Urbančev, Andrejev, Odarjev, Mežnarjev in Jurčev trop. Opravo so nosili »basovci« Tonček, Škantarjev Martin, Urbančev Martin, Lojze, Marjan, Janez, Andrejev Tone, sirar Tine Gartner, planšarici Francka in Tilka. Najbrž pa še nisem vseh naštel.

SLIKE levo: Ukc se je na lanskem kravjem balu že poslavljal, pa so ga letos spet pregovorili, da je povedal nekaj o planšarstvu; precej resnega pa tudi pikrega in šaljivega. »Od zore do mraka se planšarju srajca v znoju namaka.« Toda planšar, nič se ne boj, zavriskaj in zapoj!« Omeniti moram, da je tudi naslov tega prispevka njegov. Celo o modi je govoril. O času, ko so bila dekleta zapeta od nog do glave in je bilo malo videti fantovim očem. Pa primerjajmo z današnjo »folkloro.«

Ni bilo lahko prinesti kotel s planine.

Če je že bal, mora biti seveda tudi ples. Na odru je zaplesala in igrala domača folklorna skupina Tomaž Godec.

A. U.

novo ime kreditne banke in hranilnice ljubljana — novo ime kreditne banke in hranilnice ljubljana — novo ime

ljubljanska banka

nadaljuje tradicijo

zanesljivega bančnega servisa

novo ime kreditne banke in hranilnice ljubljana — novo ime kreditne banke in hranilnice ljubljana — novo ime

MODNA HIŠA

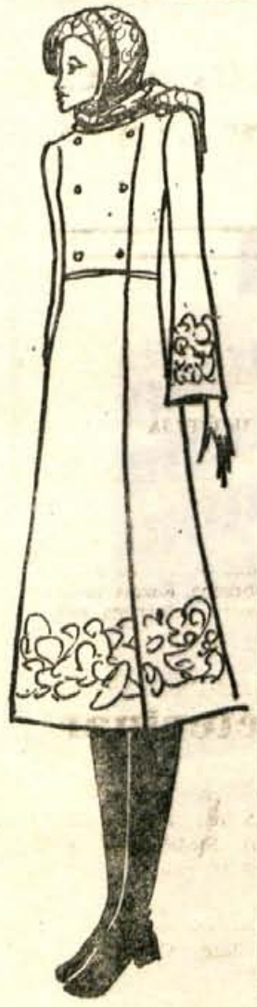

Za jesensko-zimsko sezono 70—71 je Modna hiša v Ljubljani pripravila bogato kolekcijo ekskluzivnih modelov ženskih plaščev in kostimov v aktualnih materialih, barvah in krojih, tako da bo lahko vsaka ženska našla sebi primeren model.

Odklonjeno zlato

Ob neopravljeni zlati poroki dveh Makekovih na Jezerskem

Dve sestri: Marija in Berta, hčerki znanega Mikeka na Jezerskem sta ena za drugo letos beležili 50. obletnico poroke. Bilo je to v tistih političnо, nacionalno in kulturno razgretih časih leta 1920, ko sta se obe poročili, obe ostali na Jezerskem in obe še dandanes s svojima partnerjema nadaljujeta z naprednimi idejami, sodelujeta v našem razvoju in napredku. Iz pretirane skromnosti pa sta odklanjali ceremonije zlate poroke, kot je v navadi. Toda, ko jih je v soboto zvečer obiskal član Sveta za zadeve borcev in VVI občine Kranj Andrej Brovč ter predsednik občinskega odbora ZZB Pavle Bajželj sta bili prijetno presenečeni. Z njima pa tudi oba moža: Ivan Anko in Jože Skuber.

Zbrali so se pri Ankovih, po domače pri Jenk, v veliki hiši tik pod znanimi ovinki pod Jezerskim vrhom.

V veliki kmečki izbi je bilo tiho, skorajda slovesno, ko je Brovč izročil cvetje obema paroma ter darila. K temu so se pridružile še krajevne organizacije. Brovč se je obema družinama zahvalil v imenu Sveta oziroma naše družbe za vse, kar so prispevali skozi dolgo življenjsko pot za našo narodno in nacionalno samozavest in za našo svobodo, kar je prišlo tembolj do veljave na njihovem obmejnem področju.

Ob zakuski je stekla beseda. Enainsedemdesetletni Ivan Anko je pripovedoval mnoge zgodbe in doživetja iz prve svetovne vojne, njegova žena Marija pa o nekdanjem in današnjem življenju na Jezerskem. Potem je pokazala kroniko, ki jo piše. Iz raznih dokumentacij je zbrala dokaj podatkov o Jezerskem od 14. stoletja naprej. Razdeljeno po zgodovini, šolstvu (prvič so začeli otroke učiti 1852. leta!), po lastništvu zemljišč, po gradnji hiš in podobno ima zlasti zbrano veliko iz konca preteklega in tekočega stoletja. Od prve svetovne vojne ima zbrane tudi vse padle, isto iz zadnje vojne, vse umrle od 1915. leta naprej in podobno.

Tudi Bertin mož Jože Skuber, ki mu je 74 let, ima za seboj burno življenje. Zlasti prvo svetovno vojno. Njegova žena Berta pa prav ob tej priložnosti ni mogla pozabiti sina Tejka, ko je padel v partizanih. Tudi o Milanu dolgo ni vedela ničesar, ki je sodeloval v partizanskih enotah skozi Srem in naprej.

Veliko, veliko je bilo spominov. Obe sestri slavljenki oziroma vsi štirje slavljenci imajo nepozabne spomine na nekdanje težko življenje, na delovanje v naprednih organizacijah, na ilegalno udejstvovanje in na današnje življenje.

Želja? Vsi pravijo, da je doseženo, kar so vedno želeli — svobodo, mir, čas, ko nikomur ne manjka kruha, in se nikomur ni bati aretacij. Toda želja je samo še ena — veliko zdravja, in še enkrat zdravja, zdravja in tihe sreče v krogu svojih dragih. Samo to smo jim vsi tudi iz srca zaželeli.

K. Makuc

Pot skozi Vintgar

Ko sem se spuščal po kamnitih stopnicah proti slapu Vintgar, ki tako slikovito končuje sloviti kanjon Radovne, sem se najprej ustavil pri Korbarjevih, ki skrbijo za žejne in lačne goste in seveda tudi prodajajo vstopnice za ogled soteske. Povedala sta, da sta letošnjo sezono ustvarila prek 6 milijonov S din prometa. Mnogi gostje sprašujejo, zakaj poleti čez slap teče tako malo vode. Korbarjeva je povedala, da je nad slapom jez električne centrale, ki porabi zelo veliko vode.

Nadaljeval sem pot skozi sotesko. Tujih gostov skoraj nisem več srečal, zato pa veliko več šolarjev, ki prihajajo v ta gorenjski kot skoraj iz vse države. Mostovi, ki so postavljeni nad penečo se Radovno, so dokaj dobro oskrbovani in jih obnovijo vsako pomlad, tako da je prehod popolnoma varen.

V zahodnem delu soteske pa že dolga leta skrbi za obiskovalce Nežka Prešeren, žena prvoborca in predvojnega komunista, revolucionarja in zglednega planinca Andreja Prešerna, ki je že jeseni 1941 padel na Pokljuki. Tudi Nežka je imela letos veliko prometa, saj so poleg jedače in pijače obiskovalcem na voljo tudi razglednice in spominki. Kiosk bo odprt do konca oktobra.

Nekaj deset metrov nad vhodom v sotesko pa je restavracija Vintgar, ki ima tudi lep in senčen vrt, kjer posebno poleti gostje radi posedijo, seveda tudi zaradi dobre postrežbe gostilničarja Mirka in njegove žene. Restavracijo nameravajo obnoviti.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da so delavci cestnega podjetja iz Kranja položili asfalt od Fortune do restavracije Vintgar. Asfaltna cesta povezuje tudi Fortuno in Žvanov most v Grabnu. Dela je v glavnem financirala občina Radovljica, deloma pa tudi krajevna skupnost Gorje.

J. Ambrožič

Kokra KRANJ

Veletrgovsko podjetje KOKRA Kranj razglaša v skupnih službah engro skladišča prosto delovno mesto

FAKTURISTKE

Zaželena je dvoletna administrativna šola in eno leto delovnih izkušenj. Nastop dela takoj ali po dogovoru. Prijavite se osebno na upravi podjetja, Kranj, Poštna 1. Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Razvitje prapora LD Selca

V nedeljo, 27. septembra, popoldne so člani lovske družine Selca v Selški dolini na svečanosti razvili svoj prapor. Pokrovitelj prireditve je bila skupščina občine Škofja Loka. V njenem imenu je zbrane lovce pozdravil Tine Kokelj, načelnik za gospodarstvo. O nastanku in razvoju lovske družine Selca je spregovoril starešina LD Selca Janko Prezelj. Med gosti je bil tudi Miloš Kelih, predsednik zveze lovskih družin za Gorenjsko.

75-letnica PD Radovljica

Planinsko društvo Radovljica praznuje letos 75-letnico delovanja. Ob tej priliki bo v soboto, 3. oktobra, v kino dvorani v Radovljici proslava, na kateri bodo na kratko spregovorili o razvoju društva in njegovih pomembnejših delovnih uspehih. Podelili bodo tudi nagrade in odlikovanja, v kulturnem programu pa bodo nastopili: pevska zbora iz Radovljice in Krope ter folklorna skupina iz Gorij.

KINO

Kranj CENTER

30. septembra franc. barv. film VRV IN PISTOLA ob 16. in 18. uri, premiera amer. barv. VV filma UPOR KAZNjencev ob 20. uri

1. oktobra amer. barv. VV film UPOR KAZNJENCEV ob 16., 18. in 20. uri

2. oktobra amer. barv. CS film DOLGO UMIRANJE V ENEM DNEVU ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

30. septembra franc. barv. film ŽENSKE VLADAJO ob 16. in 18. uri, amer. barv. film PROSTOR POD SONCEM ob 20. uri

1. oktobra angl. barv. CS film LAWRENCE ARABSKI ob 15.30 in 19.10

2. oktobra amer. barv. VV film UPOR KAZNJENCEV ob 16., 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

30. septembra amer. film TARZAN ob 19. uri

1. oktobra amer. film TARZAN ob 19. uri

Jesenice RADIO

30. septembra amer. barv. film Z MOJO ŽENO PA NE

1. oktobra angl.-italij. barv. CS film VRNITEV IVANHOA

2. oktobra amer. barv. film CHABASKO

Jesenice PLAVŽ

30. septembra angl.-italij. barv. CS film VRNITEV IVANHOA

1. — 2. oktobra amer.-italij. barv. film BOLJE VDOVA KOT . . .

Dovje-Mojstrana

1. oktobra amer. barv. film MATT HELM UREJA RAČUNE

Kranjska gora

1. oktobra amer. barv. film Z MOJO ŽENO PA NE

Javornik DELAVSKI DOM

30. septembra amer.-italij. barv. film BOLJE VDOVA KOT . . . ob 19. uri

Radovljica

30. septembra amer. barv. film POJEM PESEM DOMINIQUE ob 18. in 20. uri

1. oktobra franc. barv. film OROŽNIK SE ŽENI ob 20. uri

2. oktobra amer. barv. film DETEKTIV ob 20. uri

Bled

30. septembra amer. barv. film UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO ob 17. in 20. uri

Škofja Loka SORA

30. septembra franc. barv. film SHALAKO ob 18. in 20. uri

1. oktobra amer. barv. film KNJIGA O DŽUNGLI ob 18. in 20. uri

2. oktobra amer. barv. film KNJIGA O DŽUNGLI ob 18. in 20. uri

Opravičujemo se SGP Projekt Kranj ter bralcem za napako v sobotni številki in ponovno objavljamo razpis

SGP Projekt

Kranj

Odbor za delovna razmerja razpisuje za šolsko leto 1970/71 naslednje štipendije:

1. dve štipendiji

za študij na ekonomski fakulteti

2. dve štipendiji

za študij na gradbeni srednji šoli

Rok prijave je 15 dni po objavi! Prošnje sprejema kadrovsko socialna služba podjetja Kranj, Nazorjeva 1. Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo oz. sporočilo o opravljenih izpitih in potrdilo o premoženjskem stanju staršev.

Kovinotehna Celje

DELOVNA ENOTA JESENICE

Cesta maršala Tita 1

razpisuje prosta delovna mesta

1. blagajnika

2. višjega referenta

v notranji trgovini na debelo

Pogoji:

pod tč. 1. srednja ekonomska šola z 1-letno prakso ali administrativna šola s 3-letno prakso, potrdilo o nekaznovanju, poskusna doba 3 mesece; pod tč. 2. višja ekonomska šola s 3-letno prakso v komerciali, srednja ekonomska šola s 5-letno prakso, poskusna doba 6 mesecev.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite komisiji za sklepanje in odpovedovanje del. razmerij pri tukajšnjem podjetju. Rok prijave velja do 10. oktobra 1970.

Potrošniki:

Obiščite na novo odprto prodajalno VTS »Florijan Bobić« na Jesenicah, Prešernova 29

NUDIMO VAM

veliko izbiro opreme za gospodinjstvo in gostinstvo
gospodinjske aparate
TV sprejemnike

Izkoristite izredno ugodne pogoje kupovanja na kredit:

6 mesecev brez pologa, obresti in jamstva
12 mesecev z 20 % pologom
24 mesecev z 20 % pologom
TV sprejemniki RIZ in Ei na 30 mesecev brez pologa

PRODAM

Poceni prodam ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK. Naslov v oglasnem oddelku

Prodam zazidljivi kombinirani levi nerjaveči ŠTEDILNIK. Sv. Duh 35, Škofja Loka 4259

Prodam dvoje levih novih BALKONSKIH VRAT. Pegam Marjan, Zg. Besnica 68 4320

Ugodno prodam ŠTEDILNIK na električno in plin. Cirilova 8, Kranj 4321

Prodam SADIKE vrtnih jagod. Prebačevo 27, Kranj 4322

Prodam PREBIRALNIK za krompir in dve KRAVI po izbiri. Pintar Franc, Sv. Duh 7, Škofja Loka 4323

Prodam HRUŠKE tepke in drobni KROMPIR. Sp. Duplje 72 4324

Prodam KONJA srednjih let ali zamenjam za KRAVO in ČISTILEC za žito (trijer). Cajhen Peter, Pšata 32, p. Dol pri Ljubljani 4325

Prodam dva PRAŠIČA težka po 50 kg. Poženik 6, Cerklje 4326

Prodam PRAŠIČA za zakol ali pitanje. Jezerska cesta 91, Kranj 4336

MOTORNA VOZILA

Prodam dobro ohranjen FIAT 850, letnik 1967. Ogled vsak dan popoldne do nedelje. Zbilje 11, Medvode 4328

Ugodno prodam dobro ohranjen NSU 1000, letnik 1967. Naslov v oglasnem oddelku 4329

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

1 leto stare kokoši, 3 mesece stare jarčke in sveža jajca prodaja vsak torek, sredo in soboto VALILNICA NAKLO.

KUPIM

Kupim mlado brejo KRAVO. Prebačevo 27, Kranj 4327

Tri mesece stare **JARČKE** dobite vsak dan v Strahinju št. 38, Naklo

STANOVANJA

Uslužbenka nujno išče kletno SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 4330

Iščem SOBO v Škofji Loki. Naslov v oglasnem oddelku 4331

POSESTI

Prodam tri GRADBENE PARCELE z lokacijo in komunalami (vodovod, elektrika, cesta) v centru gorenjskega turizma med Bledom, Vrbo in Žirovnico. Ponudbe poslati pod »gotovina nujna« 4292

ZAPOSLITVE

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejmem za delo v dopoldanskem času od 7. do 14. ure. Ponudbe poslati pod »70.000 st. din« 4332

V Kranju iščem mlajšo UPOKOJENKO za varstvo dveh otrok. Naslov v oglasnem oddelku 4333

OSTALO

OBVEŠČAMO, da bo bife BRUNARICA Štern, Kokrica zaprt od 1. do 7. oktobra. Se priporočamo za nadaljnji obisk 4334

Preklicujem žaljive besede o Pintar Nadi. Gradišaj Nada 4335

III. SEJEM OBRTI IN OPREME V KRANJU OD

10. — 19. X. 1970

Svet osnovne šole STANKA MLAKARJA Šenčur pri Kranju

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA v oddelku podaljšanega bivanja (3. in 4. razred).

Pogoj: učitelj razrednega pouka — srednja ali višja izobrazba. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Dežurni veterinarji

1. 10.—8. 10.: Rus Jože, Cerklje, telefon 73-115; 8. 10. do 15. 10.: Vehovec Srečko, Kranj, Stošičeva 3, telefon 22-405; 15. 10.—22. 10.: Bedina Anton, Kranj-Kokrica, telefon 23-518; 22. 10.—29. 10.: Rus Jože, Cerklje, telefon 73-115.

Zahvala

Ob bridki in prerani izgubi našega dragega moža, ata in starega ata

Pavla Trilerja

se iskreno zahvaljujemo za vso skrb dr. Vidaliju in strežnemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice, vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovalcem vencev, sosedom, PGD Žabnica in Bitnje, upokojencem ter kolektivom Gradis, Tekstilindus, Ljubljanske opekarne in občinskemu sodniku za prekrške, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot.

Dorfarje, Kranj, 28. septembra 1970 **Žalujoči družini Triler in Litaj**

Neznanec iz Hraške gmajne

Naključni sprehajalec je bil verjetno močno iznenaden, ko je v Hraški gmajni pri Lescah zagledal v travi že močno razpadlo truplo. To je bilo konec avgusta. Poleg trupla je stal rjav kovček iz kartona. Možakarju, ki je truplo našel, so šli srhi po hrbtu, ko je ugotovil, da je truplo pravzaprav padlo z borove veje, kamor se je bil nesrečnež obesil.

Zadevo so prevzeli kriminalisti uprave javne varnosti v Kranju. Kdo je obešenec, od kod je doma? Za sedaj je vse skupaj še uganka. Nesrečnež, bil je moški starejših let, ni imel pri sebi nobenih dokumentov, kovček je bil popolnoma prazen, truplo pa že tako razpadlo, da bi ga bilo nemogoče prepoznati. Preostanejo samo drobni predmeti najdeni v žepih in pa poročilo o obdukciji s sodnomedicinskega instituta. Morda bodo ti drobci razjasnili, kdo je bil obešenec in zakaj se je odločil za samomor.

Po nekaterih predmetih, ki so jih našli pri njem, bi se celo sklepalo, da ni naš državljan. Morda je prišel kot turist na Bled ali v okolico in tu poiskal kraj, kjer je sklenil umreti, morda je bil v kakem zavodu ali kje drugje. Za sedaj ni bilo med pogrešanimi osebami moč najti nikogar, ki bi ustrezal temu opisu. Po obducentovem mnenju je truplo ležalo v gozdu že kake dva meseca, zato bi bilo sklepati, da je nesrečnež odšel od doma nekako ob koncu junija ali malo prej.

Posebna uganka za vse, ki se ukvarjajo s to zadevo, je rjav kartonski kovček. Bil je popolnoma prazen, le pod papirnato rdeče-belo karirasto podlogo kovčka so našli nalepljen star časopis Österreichische Gastgewerte Zeitung z datumom — Mittwoch den 10. Marz 1934. Kje je ostala vsebina kovčka, kajti človek gotovo ne hodi po svetu s praznim kovčkom. Morda je vsebino kje odvrgel ali pa pustil v sobi kakega gostišča, hotela ali v privatni sobi? Verjetno je kovček izpraznil, da je v njem lahko nesel v gozd dolgo, močno pleteno vrv. Vrv je pravzaprav nenavadna — na enem koncu je na vrv pritrjeno železno kolo veliko za moško dlan. Ni jasno, ali je moč tako opremljeno vrv z nekakšnim obtežilom kupiti? Ali se morda taka vrv uporablja pri kakem domačem opravilu, pri kaki obrti?

Neznanec je nosil očala, našli so jih v žepu suknjiča. To so očala z okvirjem temno rjave barve, ki pa leče z dioptrijo + 1,5, uokvirjajo samo do polovice. Desna stran tistega dela očal, ki sedi na nosnem korenu je bila odlomljena. Očala so izdelek dunajske tovarne Viennaline, št. 4312 3 T. Taka očala je moč kupiti tudi pri nas.

Pokojnik je bil po vsej verjetnosti star precej čez 40 let. Oblečen je bil skromno, vendar nadvse skrbno in urejeno. Na sebi je imel sivo obleko z drobnim rjavim karirastim vzorcem, gumbi so sivi. Podloga je iz bele svile, rokavina je progasta. Srajca je bela bombažna, kakršne se skoraj ne prodajajo več. Ovratnik srajce je imel še odprtino za vstavljanje široke kosti (iz plastike). Na spodnjih hlačah je etiketa »Elastisana 4—75 Jahre«. Na nogah je imel elastične svetlo zelene skrbno pošite nogavice in črne nizke čevlje z usnjenimi podplati in z gumo obitimi petami.

Predmeti, ki so jih našli v njegovih žepih, so bili: v zadnjem hlačnem žepu je bila manjša črna denarnica za drobiž z nekaj kovanci in starim tisočakom ter žepni nož s koščenimi platnicami, od katerih je ena manjkala. V sprednjih hlačnih žepih je imel bel moški robec s širšo črno obrobo. V desnem zunanjem žepu suknjiča je imel bankovec za 50 šilingov, v levem pa očala. V notranjem žepu suknjiča so našli prospekt Turistična karta Jugoslavije.

Ne glede na to, ali je bil pokojni tuj državljan, kar bi sklepali po nekaterih predmetih in ga zato verjetno nihče ne pozna, je vendarle možno, da se je neki čas ustavil v kakem gostišču in se ga zato verjetno kdo spominja. Seveda pa ti predmeti ne izključujejo, da je bil pokojni naš državljan. Bil je starejši mož, srednje velikosti z izrazito sivimi na temenu 5 cm dolgimi redkimi lasmi. V zgornji čeljusti je imel popolno protezo, v kateri je bil tretji desni zob prevlečen z zlatom. V spodnji čeljusti pa je imel le 7 zob, od katerih so bili trije prevlečeni z zlatom (prvi levi ter tretji in četrti desni), leva dva zoba pa sta umetno vstavljena (zobozdravstveni izraz je fasceta). Zlata obloga na zobeh je bila že precej obrabljena.

Kdor bi karkoli vedel o neznancu s Pokljuke ali bi ga utegnil prepoznati po predmetih in vzorcih oblačil, ki so shranjeni na upravi javne varnosti v Kranju, naj to sporoči ali se osebno zglasi na UJV Kranj.

L. M.

Nesreča z bencinom

V ljubljanski bolnišnici je 20. septembra umrla 56-letna Katarina Likar iz Čabrč. Teden dni prej je Likarjeva skupaj s 16-letno Jožico kurila v štedilniku. Ker ni hotelo goreti, sta drva polili z bencinom in zažgali. Plamen je opekel Jožico, Katarini Likar pa se je vnela obleka. Dobila je opekline tretje stopnje. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrla.

Ljubitelji tujih motornih vozil

Občinsko sodišče v Radovljici je v petek obsodilo Marjana Golenko iz Kranja, strugarja brez zaposlitve, na dva meseca zapora. Golenko je 1. avgusta letos vzel pred festivalno dvorano na Bledu motorno kolo Jožeta Ažmana in se z njim odpeljal po ljubljanski cesti na Bledu. Miličniški avtomobil, ki je ob tem času peljal z Bleda proti Lescam, je dohitel mopedista. Miličniki so opazili, da mopedista zanaša po cesti. Pri kontroli je alkoskop pozelenel preko polovice.

Vincenc Svetina iz Zgoše pri Begunjah je 17. julija letos vzel izpred gostilne »Tavčar« v Begunjah osebni avto, last Janeza Kolmana prav tako iz Zgoše. Svetina se je odpeljal do gostišča Draga, ker pa je bilo gostišče zaprto, se je obrnil in odpeljal nazaj proti Begunjam. Zaradi neprimerne hitrosti je zapeljal s ceste v grmovje. Avto se je prevrnil in obstal na strehi. Svetina je vozilo zapustil skozi zadnje desno razbito okno, nato pa je peš nadaljeval pot in se skrivaj odpeljal s svojim mopedom domov.

Sodišče je obdolženca obsodilo na tri mesece zapora. Tako Golenko kot Svetina sta bila leto stara 21 let.

J. V.

nesreče

ZAPELJAL IZ OVINKA

Pol ure po polnoči se je v soboto, 26. septembra, pripetila na Pivki na cesti četrtega reda hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Janez Kuhar iz Britofa je vozil od Kokrice proti Naklem. V desnem ovinku je voznik zapeljal v levo s ceste, tako da se je avtomobil skotalil kakih 10 metrov po strmini in obstal na dvorišču hiše Adolfa Stoparja. V nesreči sta bila sopotnika v avtomobilu Jože Gorenc iz Kranja in Franc Čimžar iz Britofa huje ranjena in so ju odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Sopotnik Janko Bajt iz Kranja pa je bil le laže ranjen. Škode na vozilu je za 15.000 din. Vozniku Kuharju so odvzeli vozniško dovoljenje.

TRČIL V TOVORNJAK

Na cesti med Belco in Gozd-Martuljkom je v soboto zvečer v ostrem desnem zavoju zaneslo voznika osebnega avtomobila Boška Zoriča iz Zenice. Pri tem je zapri pot nasproti vozečemu tovornemu avtomobilu nemške registracije, voznik Otmar Dieter. Pri trčenju sta bila ranjena voznik Zorič in sopotnica Anica Sukič. Odpeljali so ju v jeseniško bolnišnico.

TRČENJE V KOKRI

Na cesti drugega reda v Kokri je v nedeljo, 27. septembra, dopoldne voznik osebnega avtomobila Franc Virnik iz Kokre zapeljal z desne strani vozišča pravokotno čez cesto in tako zapri pot vozniku osebnega avtomobila Antonu Zelniku iz Ljubljane. Pri trčenju so bili ranjeni voznik Virnik in njegova sopotnica, v Zelnikovem avtomobilu pa Marija Zelnik. Vozniku Virniku so odvzeli vozniško dovoljenje.

PADEL Z MOPEDOM

V nedeljo zvečer je padel na cesti tretjega reda v Hotavljah voznik mopeda Janez Keren iz Ljubljane. Nesreča se je pripetila, ko je mopedist dohitel nekega pešca in ga z mopedom oplazil. Zato je izgubil ravnotežje in padel po cesti. S pretresom možganov in drugimi poškodbami so ga odpeljali v bolnišnico.

SMRTNA NESREČA NA HRUŠICI

V ponedeljek, 28. septembra, dopoldne je na Hrušici pri Jesenicah voznik osebnega avtomobila ameriške registracije Charles Hansen Foster zadel 56-letno Marijo Savli, ki je z desne strani nenadoma hotela čez cesto. V nesreči je bila Savlijeva tako hudo ranjena, da je še istega dne umrla v jeseniški bolnišnici.

TRČIL V HIŠO

Na Begunjski cesti v Lescah je v ponedeljek dopoldne zaradi prehitre vožnje trčil v vogal hiše pri semaforju voznik osebnega avtomobila Franc Valant z Bleda. Avtomobil je nato odbilo ob trgovino, nato pa se je dvakrat prevrnil na streho. Škode je za 10.000 din.

L. M.

V 70. letu je dotrpela naša skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta

Marija Rozman

Bizjakova mama

Pogreb bo v četrtek, 1. oktobra, ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Preddvor.

Žalujoči: hčerke Anica, Francka in Marinka z družinami

Zg. Bela, Suha, 29. septembra 1970

Sporočamo žalostno vest, da je po hudi bolezni umrl

Franjo Pernuš

dolgoletni predsednik DU Preddvor

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 1. oktobra, ob 15. uri izpred hiše žalosti Preddvor 57.

DU Preddvor

I. zvezna vaterpolska liga

Še dva poraza Kranjčanov

PRIMORAC : TRIGLAV 8:2 (1:0, 2:0, 2:1, 3:1)

Kotor — Svojo drugo tekmo v nadaljevanju I. zvezne vaterpolske lige so vaterpolisti Triglava odigrali v Kotorju. Pred 800 gledalci je srečanje vodil Klisović (Šibenik). Strelca golov sta bila Mohorič (četverec) ter Balderman.

Triglav: F. Rebolj, Mohorič, Kodek, Velikanje, Balderman, Šorli, J. Rebolj, Malavašič, Švarc, Finžgar.

V nezanimivi in raztrgani igri so »Kotoranci« popolnoma nadigrali oslabljene goste iz Kranja. Najboljša pri Triglavanih sta bila Mohorič in Balderman.

JUG : TRIGLAV 13:7 (4:2, 2:2, 2:2, 5:1)

Dubrovnik — Tudi tretjo tekmo v I. zvezni vaterpolski ligi so Kranjčani izgubili. Pred 500 gledalci je sodil Županović (Kotor). Strelci golov: Balderman 3, Šorli, Kodek, Nadižar in J. Rebolj vsi po enega.

Triglav: F. Rebolj, Mohorič, Kodek, Nadižar, Balderman, Šorli, J. Rebolj, Švarc, Finžgar.

Kljub vodstvu Dubrovčanov s 3:0 so gostje zaigrali tako kot znajo in rezultat izenačili. Vse do konca tretje četrtine so bili domačinom enakovreden nasprotnik. Že vse je kazalo, da bodo iz vročega dubrovniškega bazena odnesli točko. V zadnji četrtini pa jim je spet zmanjkalo moči in domačini so tako osvojili obe točki.

Kranjčanom so tako ostala na sporedu še tri srečanja. Po prikazani igri v prvih srečanjih ni pričakovati razveseljivih rezultatov, saj v zadnjih tekmah ne bo nastopil Vinko Šorli, ker se mora zaradi obveznosti v šoli vrniti v Kranj.

-dh

V petek na kranjskem stadionu

Osnovnošolsko prvenstvo v atletiki

Novoustanovljena skupnost za atletiko na osnovnih šolah pripravlja prvo tekmovanje v šolskem letu 1970-71. V petek popoldne bodo na stadionu v Kranju tekmovale ekipe osnovnih šol občine Kranj. Program je prirejen republiškemu tekmovanju in bo zato že prvi pregled kvalitete posameznih šol in njihovih možnosti za uvrstitev na republiško prvenstvo.

Tekmovanje se bo pričelo ob 15. uri, na sporedu pa bo do naslednje discipline: učenci — 60 m, 400 m, višina, daljava, krogla (4 kg), 4 x 60 m; učenke — 60 m, 300 m, višina, daljava, krogla (3 kg), 4 x 60 m. Vsaka šola lahko prijavi po eno ekipo v vsaki konkurenci. Za ekipo lahko nastopita v vsaki disciplini po dva tekmovalca oz. tekmovalki. Najboljša ekipa v vsaki konkurenci bo dobila pokal Partizanskega kurirja.

M. Kuralt

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — Vse možne točke so tokrat ostale na Gorenjskem. Kranjski Triglav je s težavo, a zasluženo premagal Izolo s 4:3 (1:2). V derbiju conske lige pa je Tržič v Škofji Loki premagal LTH z 1:0 (0:0).

Pari prihodnjega kola: Ilirija : Triglav, Tržič : Tolmin, Bela krajina : LTH.

ROKOMET — V republiški moški ligi je Tržič doma igral s Soštanjem 13:13 (7:6). V ženski ligi pa sta oba gorenska predstavnika izgubila. Rezultata: Alples : Koper 7:8 (3:5), Kranjska gora : Polet 9:12 (6:7). Pari prihodnjega kola: Branik : Tržič, Koper : Kranjska gora, Steklar : Alples.

KOŠARKA — V republiški moški ligi so bili zabeleženi naslednji rezultati: Triglav : Branik 75:40, Maribor : Jesenice 87:60, Kroj : Ljubljana 89:69, v ženski republiški ligi pa so Jesenice premagale Konus s 53:43, Kroj pa Trnovo s 43:38.

Pari prihodnjega kola: Kroj : Ilirija, Tolmin : Triglav, Jesenice : Celje; ženske: Ilirija : Jesenice, Litija : Kroj.

ODBOJKA — V republiški moški ligi je Kamnik doma izgubil z 1:3 z ekipo Gaberje, v ženski ligi pa so Jeseničanke odpravile Ljubljano s 3:2.

Pari prihodnjega kola: Mislinja : Kamnik, Sever : Jesenice.

J. J.

Zlati in srebrni jubilej nogometa na Gorenjskem

Gorenjski nogometaši in funkcionarji v letošnjem letu praznujejo kar dva jubileja. Letos bo poteklo 50 let od prvih organiziranih nogometnih tekem na Gorenjskem in 25 let od obstoja gorenjske nogometne podzveze.

Nogomet so v Sloveniji igrali sicer že pred prvo svetovno vojno, vendar so bila vsa ta tekmovanja neorganizirana. Iz podatkov je razvidno, da je bila leta 1920 ustanovljena ljubljanska nogometna podzveza, ki je zajemala celotno področje takratne dravske banovine, to je sedanji teritorij nogometne zveze Slovenije. Z drugimi besedami povedano, ljubljanska nogometna podzveza je pred drugo svetovno vojno opravljala poslanstvo in naloge sedanje republiške zveze. Zaradi tega praznujejo nogometaši v letošnjem letu 50-letnico organiziranega nogometa v Sloveniji in s tem tudi na Gorenjskem.

Kakšen je bil razvoj te priljubljene igre z žogo na Gorenjskem? Dijaki kranjske gimnazije so že leta 1909 v Kranju pod vodstvom prof. Roberta Kende formirali svoje moštvo. Leta 1912 so na Jesenicah ustanovili nogometni klub Golico. Tako sta praktično že pred prvo svetovno vojno obstajala na Gorenjskem dva nogometna kluba. V tistih časih se je tekmovalo neorganizirano.

Ker se je nogomet v Ljubljani po vojni že organizirano razširjal, so tudi v Kranju 3. julija 1920 ustanovili na občnem zboru nogometni klub Korotan in ga prijavili ljubljanski nogometni podzvezi, da ga uvrsti v tekmovanje. Prav zanimiv je dogodek iz prvih začetkov organiziranega nogometa na Gorenjskem. V letu 1921 je bila v Kranju nogometna tekma med Korotanom in ljubljansko Ilirijo pod vodstvom sodnika iz Ljubljane. To tekmo so Kranjčani izgubili, za poraz pa so obdolžili sodnika. Zato so ga zaprli v garderobo in ga spustili šele, ko je priznal Kranjčanom zmago.

Poleg Korotana se je na Jesenicah prav tako razvijal nogomet in so do druge svetovne vojne imeli kar tri nogometne klube. Leta 1923 so v Škofji Loki ustanovili NK Sokol, v Tržiču pa so ustanovili nogometni klub leta 1929, v Stražišču pri Kranju pa je 1933 nastal NK Savica, prav tako pa so leta 1935 v Naklem ustanovili prvi vaški nogometni klub. V teh klubih so igrali mladi ljudje iz delavskih vrst, študentje, nasploh vsakdo, ki je imel veselje do nogometnega športa.

Po drugi svetovni vojni je bilo treba začeti znova. Leta 1945 je bil v Kranju ustanovljen Okrožni fizkulturni odbor, ki je imel v svoji sredi referenta za nogomet. To funkcijo je opravljal Jože Taler, s sedežem na Jesenicah. Že jeseni istega leta je bil ta referat z Jesenic prenešen v Kranj in od takrat je sedež nogometnega foruma za Gorenjsko vseskozi v Kranju. Razumljivo je, da so se menjala imena tega foruma od referenta, poverjenika za nogomet, poverjeništva za nogomet za Gorenjsko do sedanje oblike nogometne podzveze za Gorenjsko. Od leta 1945 pa tja do 1958 je imela gorenjska nogometna podzveza kar 26 klubov, danes pa jih ima le 14. Ob tej priliki se sprašujemo, zakaj takšen padec v številu nogometnih klubov in aktivov v zadnjih letih. Poleg vodenja tekmovanja je gorenjska nogometna podzveza vse pred leti vodila tudi politiko nogometnega športa na Gorenjskem. Razumljivo je, da so funkcionarji tega foruma skrbeli za to, da se je nogometno življenje, koder se je le pojavilo, tudi utrjevalo. Po prvem republiškem kongresu za telesno kulturo se je politika športa prenesla na občinske zveze za telesno kulturo. Podzveza pa je bila odgovorna le za organizacijo raznih tekmovanj. Politika športa je postala stvar posameznih občinskih zvez za telesno kulturo. Ker v posameznih gorenjskih občinah različno gledajo na nogometno igro, je razumljivo, da so v posameznih krajih odpadli nekdaj aktivni klubi, ker za to ni bilo razumevanja pri pristojnih občinskih forumih.

Zanimiv je tudi podatek, da so v 25 letih po vojni na Gorenjskem odigrali več kot 5100 raznih nogometnih tekem, ki jih je absolviralo okoli 11.000 registriranih nogometašev. Pri podzvezi nogometnih sodnikov Kranj se je v teh letih zvrstilo okoli 90 sodnikov, sedaj pa jih ima podzveza 36. Ko že vsajamo angažiranost aktivnih udeležencev v nogometnem športu na Gorenjskem, ne smemo prezreti dejstva o pasivnih udeležencih nogometnih prireditev, to je gledalcev. Amaterske nogometne tekme na Gorenjskem namreč spremlja vsako nedeljo v sezoni 1500 do 2000 gledalcev. Mišljenja smo, da je treba ta pokazatelj zabavno in rekreacijskega značaja nujno upoštevati pri ocenjevanju vrednosti in pomembnosti nogometnega športa v našem družbenem življenju.

J. Javornik

Žitopromet

SENTA,
SKLADIŠČE
KRANJ,
Tavčarjeva 31
tel. 22-053

Odkupuje vse žitarice — zamenjava žitarice za vse vrste moke. Prodaja najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenico, oves, ječmen, pšenični in koruzni zdrob
Cene so konkurenčne — skladišče je odprto od 5. do 19. ure in ob sobotah

Lesce : Borec 3 : 5

V kvalifikacijski tekmi za vstop v I. slovensko šahovsko ligo so kranjski šahisti premagali ekipo Lesc s 5:3 in si tako pridobili pravico nastopanja v prvi slovenski ligi. V ligi bo sodelovalo osem najboljših ekip Slovenije, in to: prvak Notranjske, Dolenjske, Primorske, Gorenjske ter ekipe: Domžale, Ljubljana, Anhovo in Borovnica. Posamezni rezultati dvoboja pa so bili: Malj : Murovec remi, Prestrl : Bukovac 1:0, Halinski : Matjašič remi, Vrečko : Djordjevič remi, J. Hrovat : Jovič 0:1, Strle : Vojičič 0:1, S. Hrovat : Sirc 0:1, Butorac : Pirc remi.

F. Štagar

Kavčič - 49,4

Na sobotnem in nedeljskem kvalifikacijskem tekmovanju za ekipno prvenstvo Slovenije in Jugoslavije v atletiki so v Celju sodelovali nekateri najboljši predstavniki Triglava le kot posamezniki, ker klub nima dovolj denarja, da bi se udeležil tekmovanja s celo ekipo. Prvi dan tekmovanja je Iztok Kavčič dosegel zelo dober rezultat v teku na 400 m in tako izboljšal gorenjski članski in mladinski rekord. Edino prvo mesto je za Kranjčane osvojil Dušan Prezelj v troskoku. Lado Konc je bil drugi pri skoku s palico, prav tako kot Kavčič v teku na 800 m. Slovenski prvak v skoku v daljavo Udovč je odlično prestal svojo prvo preizkušnjo na 200 m z zelo dobrim rezultatom 22,9. Na tekmovanju sta bila tudi metalca Satler in F. Fister. Prvi je ponovno premagal 15 m v suvanju krogle in zasedel tretje mesto, Fister pa je bil v metu kopja šesti.

REZULTATI — 200 m: 5. Udovč 22,9, 400 m: 3. Kavčič 49,4, 800 m: 2. Kavčič 1:55,1, troskok: 1. Prezelj 14,46, palica: 2. Konc 400, krogla: 3. Satler 15.00, kopje: 6. Fister 54,53.

M. Kuralt

1 vprašanje 3 odgovori

Ste že slišali, da pri godbi na pihala igrajo tudi ženske? Medtem ko so pri nas takšni godbeniški kolektivi redki, pa imajo ponekod v tujini prave ženske pihalne orkestre. Pri več kot 70-članskem pihalnem orkestru jeseniških železarjev igrata tudi dve dekleti. Obiskali smo ju in poprašali, kako se počutita med samimi moškimi, enega od godbenikov (ki je oče mlade godbenice) pa, s kakšnimi težavami se srečuje godbeniški kolektiv.

TATJANA LAZAR (rojena 1953.) z Jesenic, ulica Franca Benedičiča 3:

»Oče igra pri godbi že od 1945. leta in tako sem pred 7 leti tudi jaz začela hoditi na vaje. Končala sem glasbeno šolo na Jesenicah, sedaj pa hodim na srednjo tehnično šolo — metalurški oddelek. Prav dobro se počutim v godbeniškem kolektivu, kjer igram flavto. Dvakrat na teden imamo vaje pri godbi, dvakrat na teden pa v glasbeni šoli. Tako nimam kaj dosti prostega časa. Moj konjiček je glasba, rada pa tudi potujem in berem. Sprva se mi je zdelo malce nenavadno, da bi sodelovala pri godbi, sedaj pa sem se tako navadila, da še ne mislim končati.«

DRAGA AZMAN (1953) z Jesenic, Cesta maršala Tita 87:

»Najprej mi je bilo malo nerodno, potem pa sem se navadila. Že v osnovni šoli sem imela veselje do glasbe, zato tudi sedaj obiskujem srednjo glasbeno šolo v Ljubljani. Pri orkestru že pet let igram flavto. Imamo dober program, le instrumenti so že precej stari. V prostem času najraje berem in vadim. Všeč mi je vsaka dobra glasba in bom najbrž tudi po končani srednji šoli nadaljevala s študijem na akademiji. Pa tudi pri orkestru bom še sodelovala.«

KAREL AZMAN (1923) z Jesenic, Cesta maršala Tita 87:

»Pri godbi igram že 12 let in ker je hčerka Draga imela veselje do glasbe, sem nekega dne prinesel domov flavto. Zaposlen sem v železarni, pri orkestru pa igram klarinet ali saksofon. Preden sem postal član godbeniškega kolektiva sem igral tudi violino. Naš orkester igra skladbe domačih in tujih avtorjev (tudi moderne). Čas bi že bil, da bi dobili boljše instrumente, saj nismo navaden vaški orkester. Kaže pa, da zaradi denarnih težav nekaj časa še ne bomo dobili novih.«

A. Ž.

SVEČANOST ZA JUBILANTE PODJETJA SAVA — Vsako leto priredi za delavce - jubilante kadrovska služba oziroma oddelek za socialno varstvo v Industriji gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava v Kranju posebno svečanost. Na srečanje povabijo vse delavke, ki so 20 let in vse delavce, ki so 25 let v Savi, nadalje vse tiste, ki so se to leto upokojili in so bili zaposleni v podjetju najmanj deset let ter tiste, ki to leto praznujejo 50-letnico rojstva in so v podjetju več kot deset let. Na svečanem srečanju jim pripravijo kulturni program in slavnostno večerjo. Minuli petek popoldne je bilo takšno srečanje, na katerem so se jubilanti tovariško pogovorili in obujali spomine, v hotelu Creina v Kranju. Med kulturnim programom so jih pozdravili in jim zaželeli še veliko delovnih uspehov direktor podjetja in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Lesce spet mednarodno športno središče

Po pravkar končanem svetovnem prvenstvu v padalstvu se Lescam obeta še ena zanimiva mednarodna prireditev. Naslednji teden, to je v soboto, 3. in nedeljo 4. oktobra bo na letališču v Lescah že tretje mednarodno tekmovanje radijsko vodenih modelov za pokal Bleda. Organizatorji tekmovanja pričakujejo okoli 40 tekmovalcev iz Avstrije, Nemčije, Švice, Italije, Poljske in Bolgarije. Letos so se prvič prijavili tekmovalci iz socialističnih dežel. Razveseljivo je, da je udeležba na tem tekmovanju vsako leto večja. Tudi pri nas je za ta šport vse več zanimanja, saj letos tekmuje kar 8 tekmovalcev, medtem ko sta bila lani le dva.

Blejsko tekmovanje letečih modelov sodi v okvir mednarodnega tekmovanja za 3L-trofejo. Tekmovalcem se za ta pokal seštevajo točke s prejšnjih tekmovanj v Liechtensteinu in Lienzu.

Za gledalce bo najzanimivejši nedeljski popoldanski program, ki sicer ni tekmovalni, pač pa bodo modelarji pripravili gledalcem nekaj zabavnih atrakcij s svojimi radijsko vodenimi modeli.

Tekmovanje v Lescah, čeprav šele tretje po vrsti, je že našlo svoje mesto v mednarodnem koledarju prireditev FAI, kar nedvomno pomeni uveljavitev te prireditve v svetu.

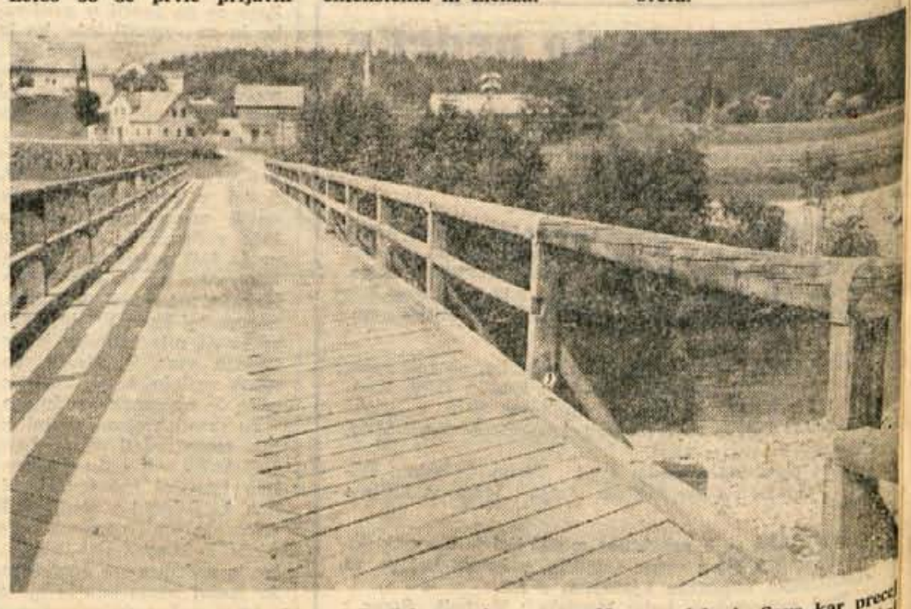

Vsak dan je na mostu čez Savo v Otočah precej prometa. Na tem delu je Sava kar precej globoka. Zato bi bilo prav, da bi most skrbno vzdrževali, ker bi bil lahko vsak padec kaj hitro usoden. — Foto: F. Perdan